
KOHNSTAMM
INSTITUUT

Tabellenboek Aanbodpeiling Nederlands en Wiskunde pabo

ERIK VAN SCHOOTEN

ALEXANDER KREPEL

MARION VAN BINSBERGEN

CIP-gegevens KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Schooten, E. van, Krepel, A. & Binsbergen, M.H. van.
Tabellenboek Aanbodpeiling Nederlands en Wiskunde pabo.
Amsterdam: Kohnstamm Instituut.
(Rapport 1088, projectnummer 40886)

ISBN 978-94-6321-149-9

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Uitgave en verspreiding:
Kohnstamm Instituut
Roetersstraat 31, Postbus 94208, 1090 GE Amsterdam
Tel.: 020-2141400
www.kohnstammstituut.nl
Dataverwerking: Elion.nl
© Copyright Kohnstamm Instituut, 2022

Inhoudsopgave

Tabel 1.1 Achtergrondkenmerken (N=45)	1
Tabel 1.2 Wat doet u om uw kennis over het vakgebied Nederlands op niveau te houden? (N=45)	2
Tabel 1.3 Schatting eigen vaardigheid docent Nederlands aan pabo (N=45)	2
Figuur 1.1 Aandacht besteed aan verbeteren eigen vaardigheid student (N=45)	4
Figuur 1.1 (vervolg) Aandacht besteed aan verbeteren eigen vaardigheid student (N=45)	5
Figuur 1.2 Aandacht besteed aan verbeteren vaardigheid student in uur per week (N=45)	6
Figuur 1.2 (vervolg) Aandacht besteed verbeteren vaardigheid student in uur per week (N=45)	7
Tabel 1.4 Schatting aandeel pabo-studenten startbekwaam niveau bij afstuderen (N=45)	8
Tabel 1.5 Schatting voldoende aandacht Nederlands in curriculum pabo (N=45)	8
Tabel 1.6 Schatting afstemming Nederlands met andere vakken (N=45)	9
Tabel 1.7 In mijn lessen aan pabo-studenten besteed ik expliciet aandacht aan de rol van taalgericht vakonderwijs bij andere zaakvakken (N=45)	9
Tabel 1.8 Hoeveel tijd is in het rooster/curriculum toegeschreven aan het begeleiden van een afstudeerscriptie/onderzoek door een Nederlands docent? (N=45)	10
Tabel 1.9 Extra activiteiten rondom scriptie (N=45)	10
Tabel 1.10 Verplichting extra activiteiten rondom scriptie (N=45)	10
Figuur 1.3 Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen didactische vaardigheid student (N=45)	12
Figuur 1.3 (vervolg) Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen didactische vaardigheid student (N=45)	13

Figuur 1.4 Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen didactische vaardigheid student in uren (N=45)	14
Figuur 1.4 (vervolg) Aandacht in uren bijbrengen en oefenen didactische vaardigheid student (N=45)	15
Tabel 1.11 Schatting aandeel pabo-studenten vakdidactisch startbekwaam niveau bij afstuderen (N=45)	16
Tabel 1.12 Schatting voldoende aandacht in pabo curriculum om op didactisch startbekwaam niveau af te studeren (N=45)	16
Tabel 1.13 Binnen de opleiding is er voldoende aandacht voor... (N=45)	17
Tabel 1.14 Kennisbenutting op pabo (gebruik van wetenschappelijke literatuur / experts om het eigen (didactische) repertoire uit te breiden en bij te houden) (N=44)	18
Tabel 1.15 Bent u zelf geabonneerd op een vakblad op het vakterrein Nederlands? (N=44)	19
Tabel 3.1 Achtergrondkenmerken (N=30)	46
Tabel 3.2 Wat doet u om uw kennis over Wiskunde in het basisonderwijs op niveau te houden? (N=30)	47
Tabel 3.3 Schatting eigen vaardigheid docent Wiskunde aan pabo (N=30)	47
Figuur 3.1 Aandacht besteed aan verbeteren eigen vaardigheid student (N=30)	49
Figuur 3.2 Aandacht besteed aan verbeteren eigen vaardigheid student in uur per week (N=30)	50
Tabel 3.4 Schatting aandeel pabo-studenten startbekwaam niveau bij afstuderen (N=30)	51
Tabel 3.5 Schatting voldoende aandacht voor Wiskunde in rooster/curriculum om pabo om studenten op startbekwaam niveau af te laten studeren (N=30)	51
Tabel 3.6 In mijn lessen aan pabo-studenten besteed ik expliciet aandacht aan de rol van taalgericht vakonderwijs bij andere zaakvakken (N=30)	51
Tabel 3.7 Schatting afstemming Wiskunde met andere vakken (N=30)	52

Tabel 3.8 Hoeveel tijd is in het rooster/curriculum toegeschreven aan het begeleiden van een afstudeerscriptie/onderzoek door een Wiskundedocent? (N=30)	52
Tabel 3.9 Extra activiteiten rondom scriptie (N=30)	53
Tabel 3.10 Verplichting extra activiteiten rondom scriptie (N=10)	53
Figuur 3.3 Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen wiskundedidactiek pabo-student (N=30)	55
Figuur 3.4 Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen van de wiskunedidactiek pabo-student in uur per week (N=30)	56
Tabel 3.11 Schatting aandeel pabo-studenten vakdidactisch startbekwaam niveau bij afstuderen (N=30)	57
Tabel 3.12 Schatting voldoende aandacht besteed in pabo rooster/curriculum wiskunedidactiek om op startbekwaam niveau af te studeren? (N=30)	57
Tabel 3.13 Binnen de opleiding is er voldoende aandacht voor...(N=30)	58
Tabel 3.14 Kennisbenutting op pabo (gebruik van wetenschappelijke literatuur / experts om het eigen (didactische) repertoire uit te breiden en bij te houden (N=30)	59
Tabel 3.15 Bent u zelf geabonneerd op een vakblad op het vakterrein Wiskunde? (N=30)	60

1 Aanbod Taal aan de pabo

1.1 Achtergrond docent

Tabel 0.1 Achtergrondkenmerken (N=45)

	N	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Min-Max
Aantal jaar werkzaam bij huidige onderwijsinstelling	45	10.89	9.35	0-32
Aantal jaar werkzaam geweest bij andere onderwijsinstelling	26	10.32	8.08	1-31
	N	%		
Werkzaam in jaar 1	34	75%		
Werkzaam in jaar 2	34	75%		
Werkzaam in jaar 3	25	55%		
Werkzaam in jaar 4	19	42%		
vooropleiding				
hbo	9	19%		
wo (universitair)	33	73%		
PhD/ doctoraat	4	8%		

Tabel 0.2 Wat doet u om uw kennis over het vakgebied Nederlands op niveau te houden? (N=45)

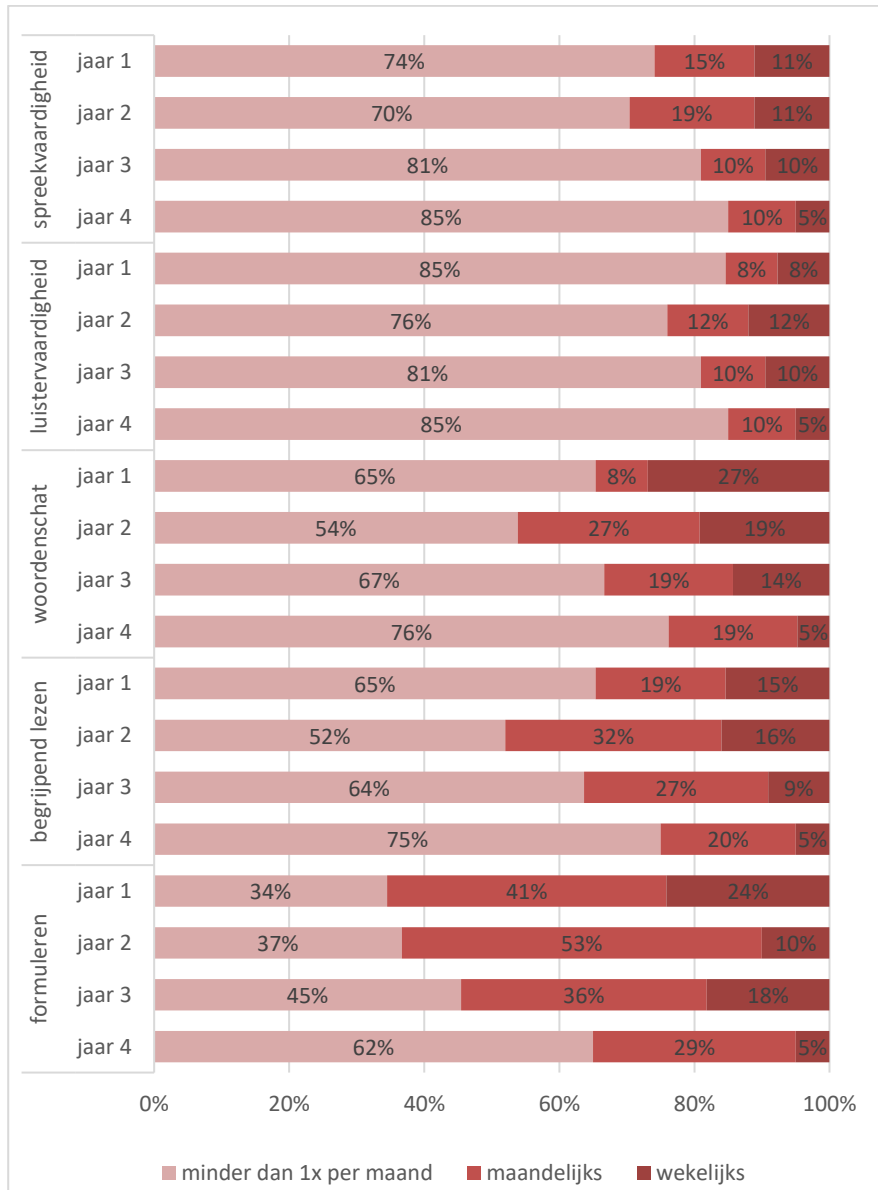
	N	%
Zelfstudie	35	78%
Ik maak gebruik van het aanbod daartoe vanuit de organisatie	3	8%
Ik volg nascholing	7	15%
Niets in het bijzonder	0	0%
	N	%
Doet aan specifieke bijscholing met het oog op specifieke leerlinggroepen	13	30%
NT-2 Onderwijs	9	64%
Differentieren in het onderwijs	3	20%
Omgaan met speciale leerbehoeften (passend onderwijs)	3	25%

Tabel 0.3 Schatting eigen vaardigheid docent Nederlands aan pabo (N=45)

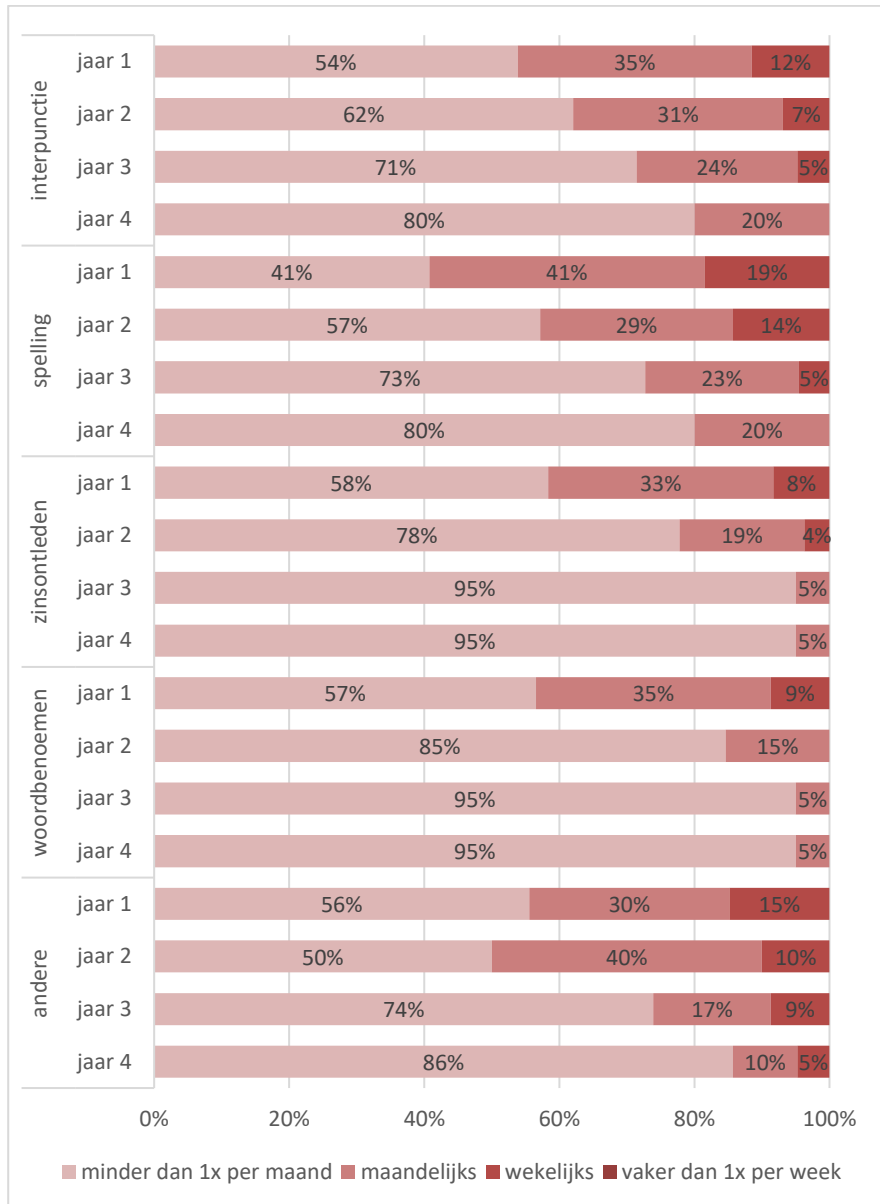
	nee	deels, in geringe mate	deels, voldoende	ja, in ruime mate
Vindt u dat u zelf bent opgeleid op basis van wetenschappelijke kennis die uit onderzoek is verkregen?	0%	13%	33%	54%
Vindt u dat Nederlands onderwijs op de pabo geeft op basis van wetenschappelijke kennis verkregen uit onderzoek?	0%	24%	29%	48%
Vindt u dat u voldoende tijd en ruimte krijgt vanuit uw organisatie voor bijscholing?	14%	22%	41%	23%
Wordt doorlopende bijscholing en kennisbenutting actief bevorderd vanuit uw organisatie?	14%	27%	36%	23%

1.2 Eigen vaardigheid student

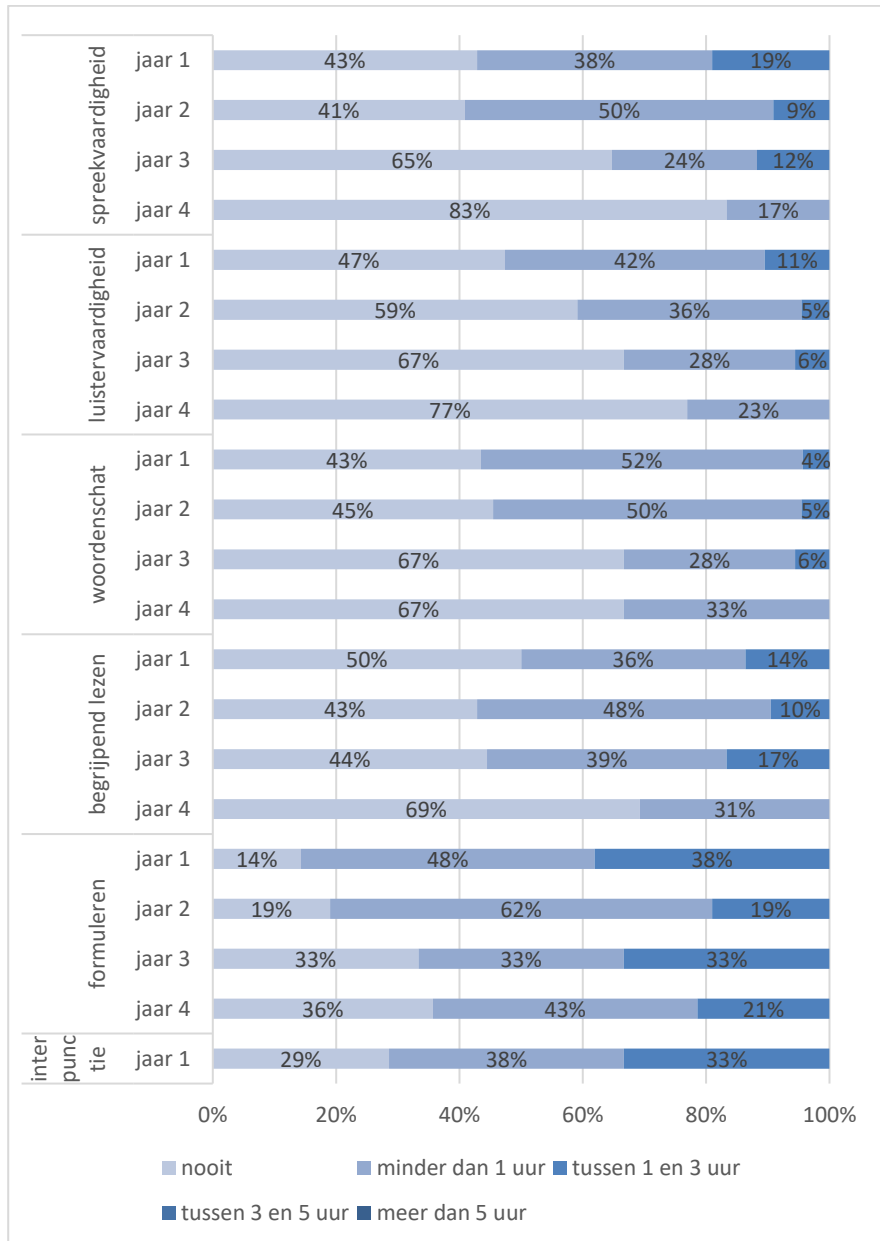
Figuur 0.1 Aandacht besteed aan verbeteren eigen vaardigheid student (N=45)

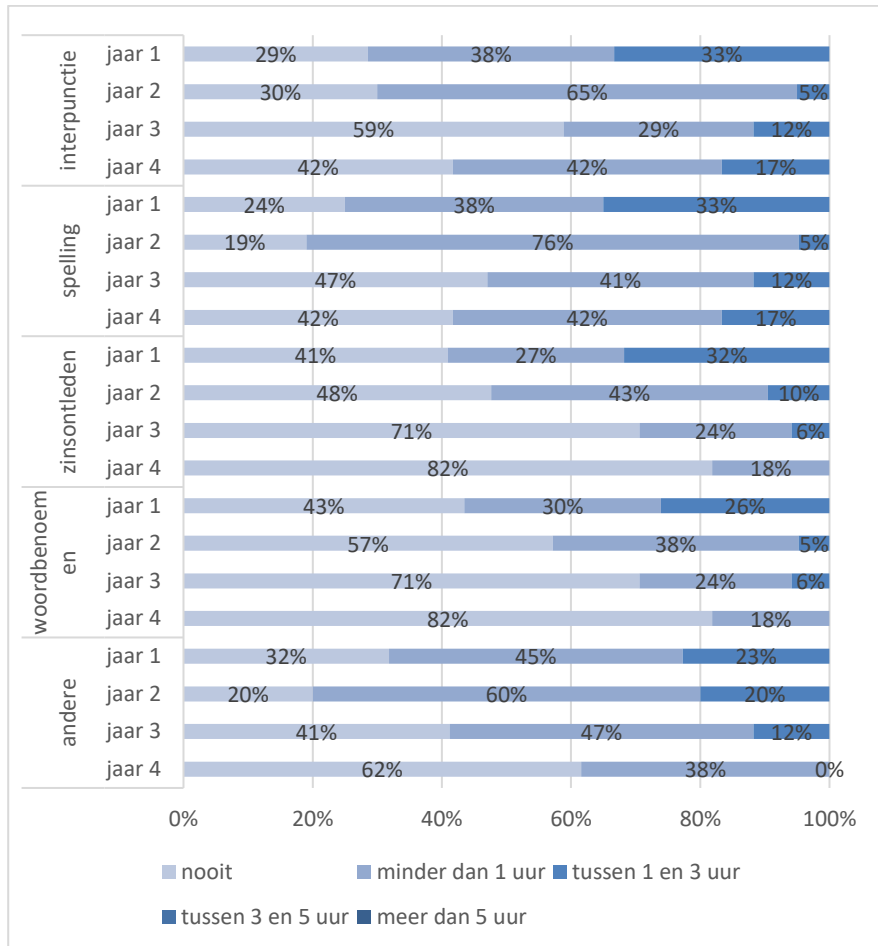
Figuur 1.1 (vervolg) Aandacht besteed aan verbeteren eigen vaardigheid student (N=45)

Figuur 0.2 Aandacht besteed aan verbeteren vaardigheid student in uur per week (N=45)

Figuur 1.2 (vervolg) Aandacht besteed verbeteren vaardigheid student in uur per week (N=45)

Tabel 0.4 Schatting aandeel pabo-studenten startbekwaam niveau bij afstuderen (N=45)

	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%	weet ik niet
spreekvaardigheid	0%	0%	8%	39%	53%	20%
luistervaardigheid	0%	0%	6%	55%	39%	27%
woordenschat	0%	0%	22%	57%	22%	18%
begrijpend lezen	0%	3%	30%	43%	24%	18%
formuleren	0%	11%	45%	39%	5%	16%
interpunctie	0%	8%	34%	53%	5%	16%
spelling	0%	3%	32%	55%	11%	16%
zinsontleden	3%	26%	17%	49%	6%	22%
woordbenoemen	3%	23%	23%	43%	9%	22%
andere taalbeschouwelijke onderwerpen (fonologie, fonetiek, psycholinguïstiek, etc.)	3%	11%	31%	40%	14%	22%

*procentpunten tellen niet op tot 100%, omdat optie 'weet ik niet' niet is meegenomen in de berekening

Tabel 0.5 Schatting voldoende aandacht Nederlands in curriculum pabo (N=45)

	bij lange na niet genoeg	niet genoeg	neutraal	genoeg	meer dan genoeg	weet ik niet
spreekvaardigheid	5%	41%	23%	32%	0%	2%
luistervaardigheid	5%	32%	36%	27%	0%	2%
woordenschat	7%	30%	37%	26%	0%	4%
begrijpend lezen	9%	48%	20%	23%	0%	2%
formuleren	23%	43%	18%	16%	0%	2%
interpunctie	9%	43%	27%	20%	0%	2%
spelling	9%	52%	16%	23%	0%	2%
zinsontleden	11%	25%	27%	36%	0%	2%
woordbenoemen	12%	26%	28%	35%	0%	4%
andere taalbeschouwelijke onderwerpen (fonologie, fonetiek, psycholinguïstiek, etc.)	9%	30%	33%	26%	2%	4%

*procentpunten tellen niet op tot 100%, omdat optie 'weet ik niet' niet is meegenomen in de berekening

Tabel 0.6 Schatting afstemming Nederlands met andere vakken (N=45)

	nooit	zelden (1 keer per jaar)	soms (2 keer per jaar)	vaak (4 keer per jaar)	doorlopend
Vindt er afstemming plaats met u of anderen door andere vakdocenten Nederlands over het schrijven van werkstukken op de pabo in andere vakken?	7%	28%	25%	21%	19%
In hoeverre vindt er afstemming plaats met u of andere vakdocenten over het schrijven van de eindschrijft?	12%	22%	28%	16%	22%
Is er regelmatig overleg met andere pabo-docenten (zaakvakken) over de rol van taalgericht vakonderwijs binnen het onderwijs?	4%	20%	38%	26%	12%

Tabel 0.7 In mijn lessen aan pabo-studenten besteed ik expliciet aandacht aan de rol van taalgericht vakonderwijs bij andere zaakvakken (N=45)

helemaal niet van toepassing	niet van toepassing	niet belangrijk / niet onbelangrijk	enigszins van toepassing	helemaal van toepassing
3%	1%	0%	38%	59%

Tabel 0.8 Hoeveel tijd is in het rooster/curriculum toegeschreven aan het begeleiden van een afstudeerscriptie/onderzoek door een Nederlands docent? (N=45)

	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Min-Max
Aantal uur voor scriptiebegeleiding	11	7	0-50

Tabel 0.9 Extra activiteiten rondom scriptie (N=45)

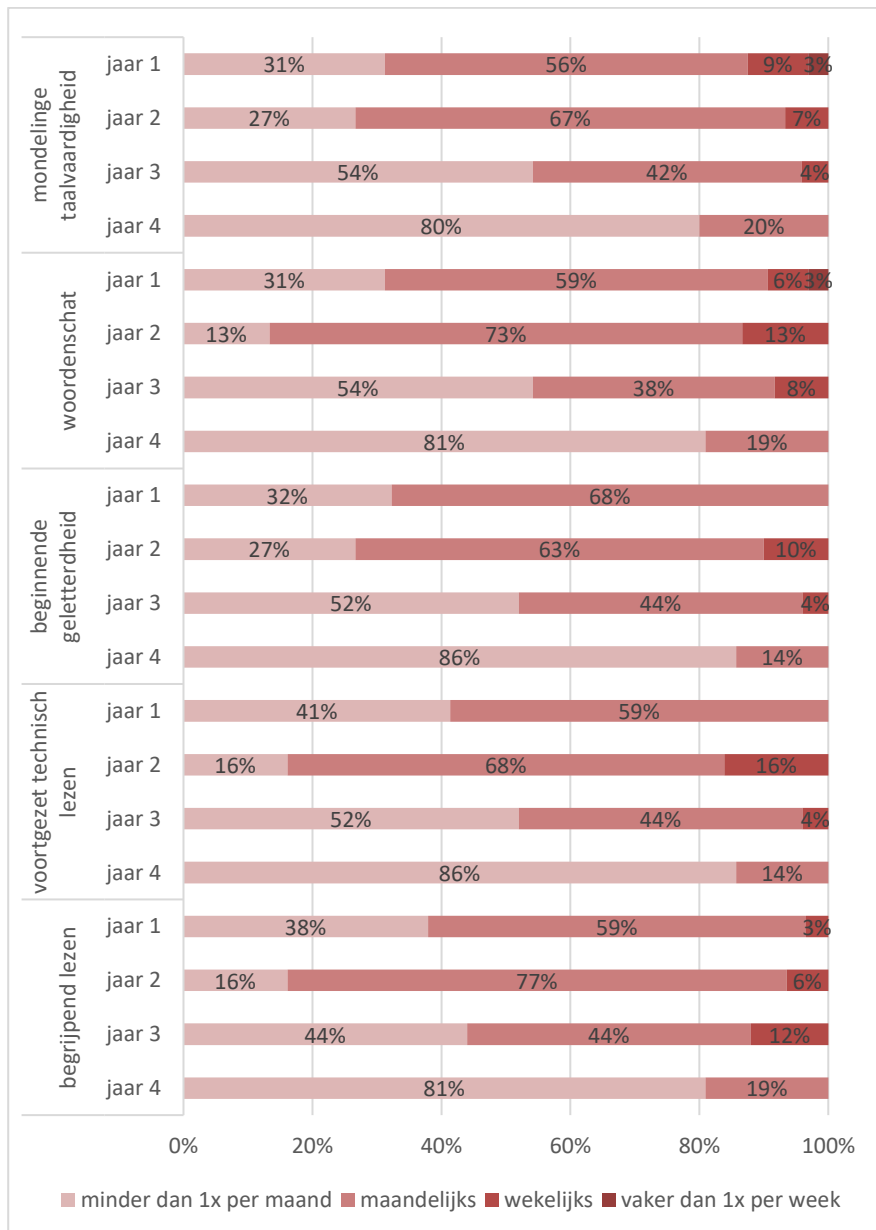
	N	%
Scriptiebegeleiding door derden	27	60%
schrijfcursus	5	11%
Anders:		
<ul style="list-style-type: none"> • feedback door docent of peers • keuzeworkshops • handreikingen met tips 	17	39%
geen	5	10

Tabel 0.10 Verplichting extra activiteiten rondom scriptie (N=45)

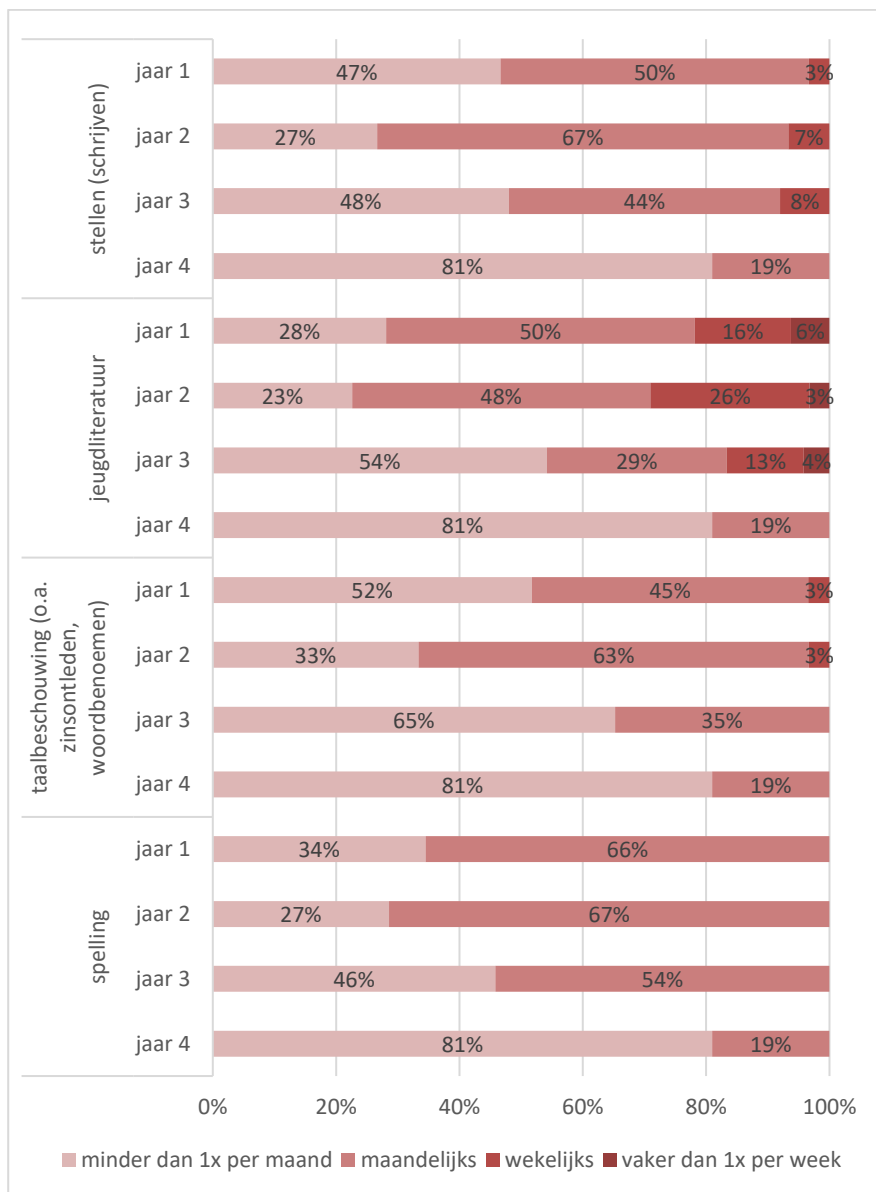
	nooit	zelden	soms	vaak	bijna altijd
In welke mate is aanwezigheid van studenten hierbij verplicht?	29%	5%	14%	21%	30%

1.3 Vakdidactische vaardigheid

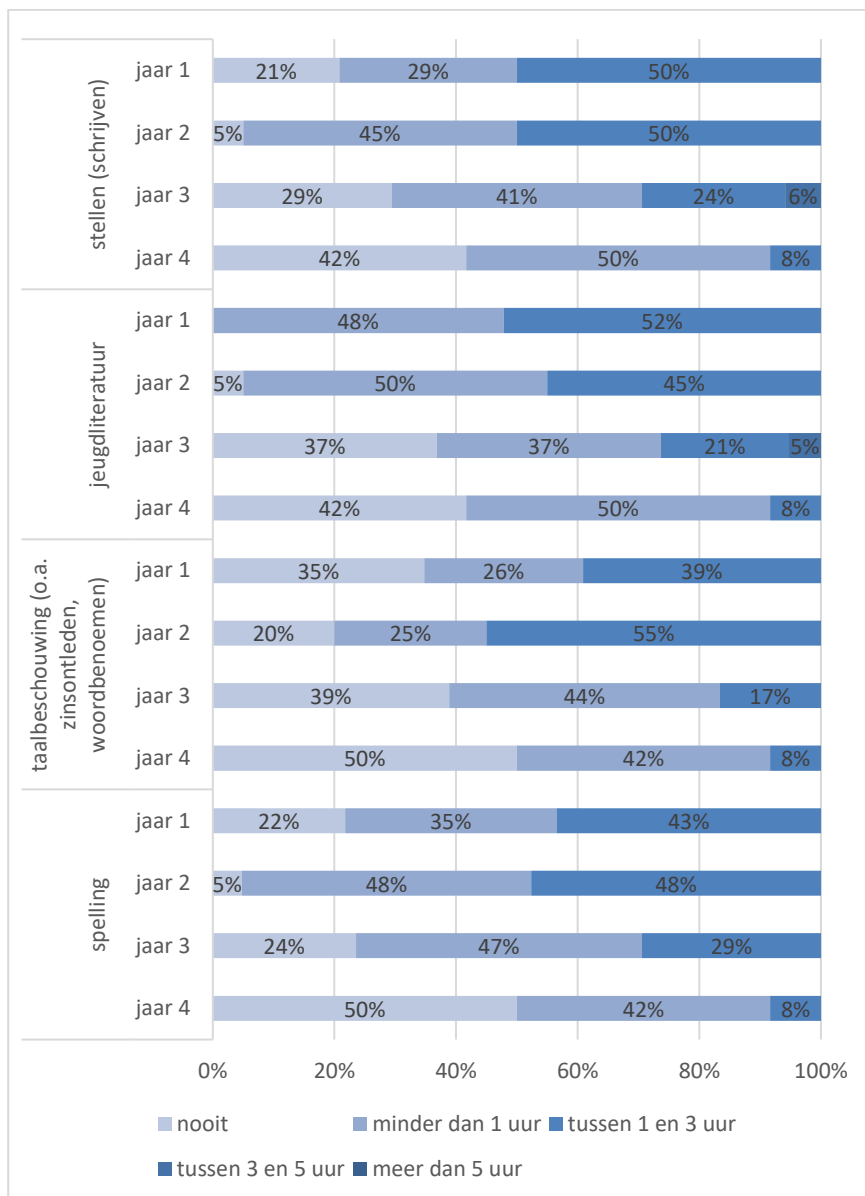
Figuur 0.3 Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen didactische vaardigheid student (N=45)

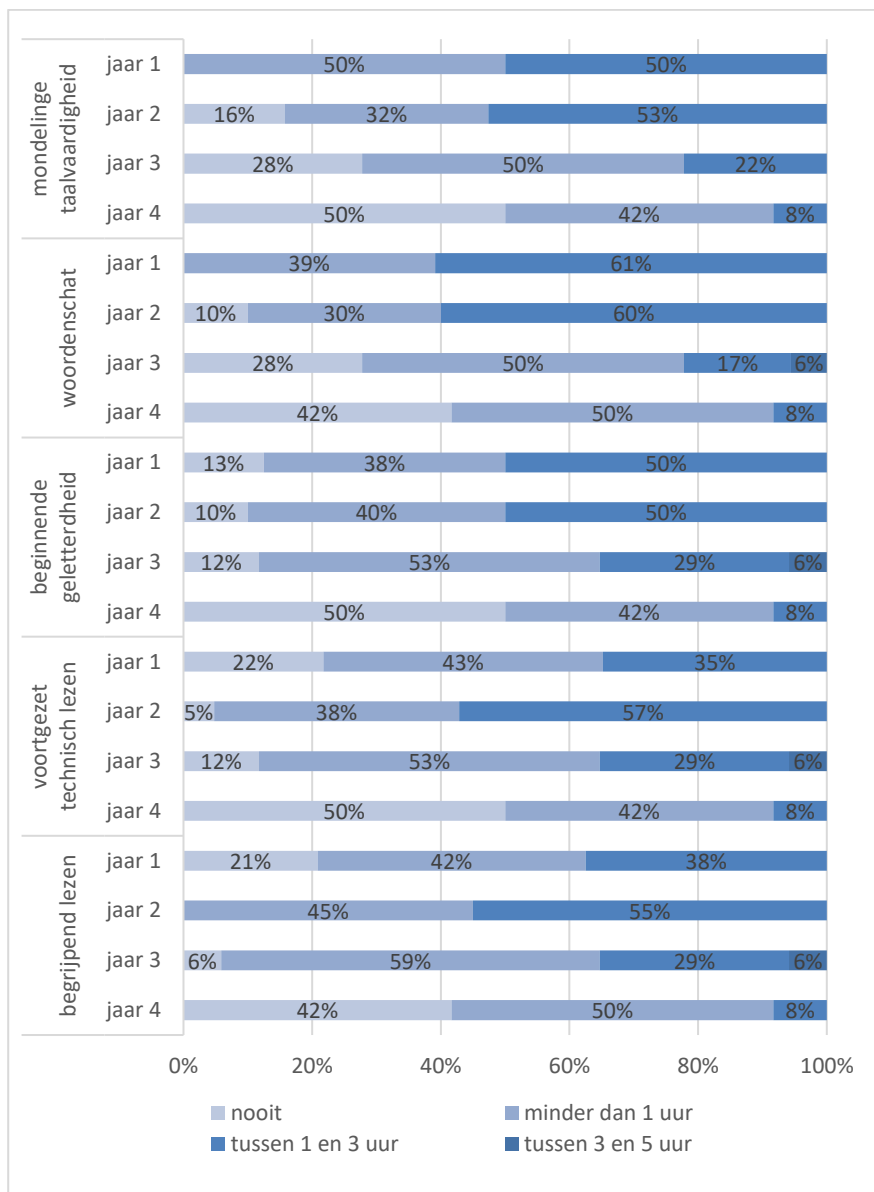
Figuur 1.3 (vervolg) Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen didactische vaardigheid student (N=45)

Figuur 0.4 Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen didactische vaardigheid student in uren (N=45)

Figuur 1.4 (vervolg) Aandacht in uren bijbrengen en oefenen didactische vaardigheid student (N=45)

Tabel 0.11 Schatting aandeel pabo-studenten vakdidactisch startbekwaam niveau bij afstuderen (N=45)

	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%	weet ik niet
mondelinge taalvaardigheid	3%	8%	18%	45%	26%	16%
woordenschat	0%	3%	23%	49%	26%	13%
beginnende geletterdheid	0%	3%	31%	44%	23%	13%
voortgezet technisch lezen	0%	3%	30%	45%	23%	11%
begrijpend lezen	3%	5%	23%	50%	20%	11%
stellen (schrijven)	5%	17%	29%	39%	10%	9%
jeugdliteratuur	5%	8%	35%	43%	10%	11%
taalbeschouwing (o.a. zinsontleden, woordbenoemen)	5%	15%	31%	41%	8%	13%
spelling	0%	0%	33%	40%	28%	11%

**procentpunten tellen niet op tot 100%, omdat optie 'weet ik niet' niet is meegenomen in de berekening*

Tabel 0.12 Schatting voldoende aandacht in pabo curriculum om op didactisch startbekwaam niveau af te studeren (N=45)

	bij lange na niet genoeg	niet genoeg	neutraal	genoeg	meer dan genoeg	weet ik niet
mondelinge taalvaardigheid	5%	32%	23%	39%	2%	2%
woordenschat	5%	25%	20%	48%	2%	2%
beginnende geletterdheid	9%	39%	23%	27%	2%	2%
voortgezet technisch lezen	16%	48%	20%	16%	0%	2%
begrijpend lezen	9%	43%	23%	25%	0%	2%
stellen (schrijven)	9%	27%	27%	36%	0%	2%
jeugdliteratuur	5%	32%	23%	39%	2%	2%
taalbeschouwing (o.a. zinsontleden, woordbenoemen)	5%	25%	20%	48%	2%	2%
spelling	9%	39%	23%	27%	2%	2%

**procentpunten tellen niet op tot 100%, omdat optie 'weet ik niet' niet is meegenomen in de berekening*

1.4 Differentiatie naar leerlinggroepen

Tabel 0.13 Binnen de opleiding is er voldoende aandacht voor... (N=45)

	zeer mee oneens	mee oneens	niet mee eens / niet mee oneens	mee eens	zeer mee eens	weet ik niet
hoe leraren moeten inspelen op onderwijsbehoeften van verschillende leerlinggroepen in het algemeen	0%	5%	16%	56%	23%	4%
het systematisch monitoren van voortgang van leerlingen	0%	5%	21%	56%	19%	4%
het afstemmen van leerstof op verschillen tussen leerlingen	0%	5%	19%	56%	21%	4%
het afstemmen van didactiek op verschillen tussen leerlingen	2%	7%	18%	43%	30%	2%
het afstemmen van leerdoelen op verschillen tussen leerlingen	0%	10%	17%	52%	21%	7%
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in leervermogen	0%	7%	17%	61%	15%	9%
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in cultuur	2%	18%	30%	36%	14%	2%
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in gedrag/sociaal-emotionele ontwikkeling	0%	15%	12%	49%	24%	9%
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in taalvaardigheid in het Nederlands	2%	11%	27%	48%	11%	2%
het afstemmen met het samenwerkingsverband wanneer er problemen spelen	3%	26%	34%	29%	8%	16%
het afstemmen met jeugdhulpspecialisten wanneer er sprake is van bepaalde special needs	0%	28%	33%	31%	8%	13%

1.5 Kennisbenutting

Tabel 0.14 Kennisbenutting op pabo (gebruik van wetenschappelijke literatuur / experts om het eigen (didactische) repertoire uit te breiden en bij te houden) (N=44)

	N	%
Onderzoekskennis benutten in het curriculum		
Alleen in onderzoekslessen is er expliciet aandacht voor het gebruiken en benutten van kennis uit onderzoek (literatuur zoeken en gebruiken). Andere docenten Nederlands hebben hier weinig oog voor.	6	13%
In alle onderdelen van het curriculum inclusief Nederlands maken docenten gebruik van hoogwaardige kennis uit onderzoek. Het is geen expliciet aandachtspunt in de doelen en beoordeling van studenten (behalve bij onderzoek).	19	42%
In alle onderdelen van het curriculum inclusief Nederlands is er aandacht voor het gebruiken en benutten van onderzoekskennis, zowel in de doelen, de leeromgeving als in de beoordeling. Docenten geven studenten hierop systematisch ontwikkelingsgerichte feedback en verwerken recente, hoogwaardige kennis in hun aanbod.	20	44%
Voorbeeldrol docenten		
Docenten Nederlands zijn zich niet bewust van hun voorbeeldrol wat betreft het benutten van kennis (literatuur).	2	4%
Docenten Nederlands zijn zich bewust van hun voorbeeldrol wat betreft het benutten van kennis (literatuur), maar hier is niet structureel aandacht voor.	24	53%
Docenten Nederlands vervullen een voorbeeldrol door hun onderwijsaanbod expliciet te onderbouwen en te laten zien hoe ze literatuur kritisch gebruiken.	19	42%
Onderbouwd handelen		
Bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module wordt incidenteel literatuur geraadpleegd door docenten Nederlands.	2	4%
Om te komen tot besluiten bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module maken docenten Nederlands gebruik van enkele artikelen.	23	51%
Om te komen tot besluiten bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module voeren docenten Nederlands een gedegen literatuurstudie uit.	20	44%

Professionele ontwikkeling		
Professionalisering vindt vooral plaats tijdens studiedagen. De eigen professionalisering wordt overgelaten aan de docenten zelf.	19	42%
Naast teamprofessionalisering worden docenten gestimuleerd om eigen leerdoelen te formuleren. In de gesprekscyclus is hier aandacht voor.	17	38%
Naast teamprofessionalisering hebben alle docenten persoonlijke doelen voor hun professionele ontwikkeling. Deze doelen zijn afgestemd op de organisatieontwikkeling en worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.	9	20%
Expertise van docenten benutten		
Taken worden verdeeld op basis van voorkeuren en tijd.	11	24%
Er wordt incidenteel of regelmatig door teamleden onderling overlegd om de expertise van een collega te benutten. Dit gebeurt niet systematisch.	14	31%
Teamleiders kennen de expertises en ambities van docenten. Bij de verdeling van taken wordt hiermee rekening gehouden.	15	33%
Alle teamleden kennen elkaars expertise en ambities en de expertises van lectoren. Bij de inrichting van het werk wordt optimaal gebruikgemaakt van de verschillende expertises en wordt bekeken hoe op ambities kan worden ingespeeld.	5	11%
Expertise van buiten benutten		
Expertise van buiten de organisatie wordt incidenteel ingezet, bijvoorbeeld op studiedagen.	23	52%
Het team maakt regelmatig gebruik van expertise van andere opleidingen of van externe experts, bijvoorbeeld bij onderwijsontwikkeling.	17	39%
Het team onderhoudt nauwe contacten met experts van andere opleidingen en andere (kennis-)instellingen, die hen regelmatig voorzien van kennis en van feedback.	4	9%
Vakliteratuur bijhouden		
Docenten Nederlands en teamleiders lezen incidenteel vakliteratuur.	5	11%
Docenten Nederlands en teamleiders lezen regelmatig vakliteratuur over hun eigen vak. Enkele docenten bezoeken conferenties. Kennis wordt weinig gedeeld.	28	64%
Alle docenten Nederlands houden vakliteratuur bij (over hun vak en onderwijskundige literatuur) en bezoeken regelmatig conferenties. Deze kennis wordt binnen het team structureel gedeeld.	11	25%

Tabel 0.15 Bent u zelf geabonneerd op een vakblad op het vakterrein Nederlands? (N=44)

	N	%
geabonneerd door organisatie	33	74%
zelf geabonneerd	22	49%

2 Vragenlijst Vakdocent Nederlands (pabo)

Op verzoek van de Onderwijsraad onderzoekt Kohnstamm Instituut het aanbod taal en wiskunde zoals dat gegeven wordt op de lerarenopleidingen (pabo en lerarenopleidingen). Hierbij wordt ook in kaart gebracht of er aandacht is voor differentiatie van lesgeven aan diverse leerlingengroepen en welke aandacht de opleidingen besteden aan kennis/inzichten uit wetenschappelijk onderzoek op het gebied van taal en rekenen ('evidence based'). Voor u ligt de vragenlijst voor pabo taal, bedoeld voor vakdocenten Nederlands die werkzaam zijn op de pabo. Let op: Het peilen van hoe pabo-docenten het aanbod weergeven gaat niet om een beoordeling van het individuele functioneren van pabo-docenten of pabo-studenten, maar om een weergave van de huidige situatie zoals door de pabo-docenten zelf aangegeven ten aanzien van het aanbod taal (Nederlands) aan de lerarenopleidingen. De peiling beoogt een beeld te geven van de frequentie, duur en aandacht voor het vakgebied taal zoals gedoceerd aan de pabo's naar inzicht van de betreffende vakdocenten Nederlands. De antwoorden worden anoniem verwerkt en zijn onder privacyregelgeving uitsluitend door de onderzoeker voor de duur van het onderzoek te herleiden tot opleidingsinstellingen. Na sluiting van het onderzoek medio mei 2022 is dit niet langer te herleiden. In de rapportage worden geen tot personen of instellingen te herleiden gegevens opgenomen. Nota bene: Mocht u in aanmerking willen komen voor een kans op een cadeaubon: zie aan het einde van de vragenlijst. Het gaat om een peiling, die de actuele stand van zaken weergeeft zoals vakdocenten Nederlands aan de lerarenopleidingen deze zelf ervaren/weergeven. De peiling beoogt een beeld te geven van de frequentie, duur en aandacht voor het vakgebied taal zoals gedoceerd aan de pabo's. Vragen gaan in op wat u de afgelopen 12 maanden heeft gedoceerd op het gebied van vakinhoud en (vak)didactiek, en hoe u het niveau van de studenten inschat. Ook de rol van kennisbenutting in het curriculum komt aan de orde.

Deel 1: Vragen over achtergrond en beheersing Nederlands voor het basisonderwijs

1. Aan welke onderwijsinstelling bent u verbonden?

- Avans Hogeschool Breda
- Christelijke Hogeschool Ede
- Christelijke Hogeschool Windesheim Almere
- Christelijke Hogeschool Windesheim Zwolle
- De Haagse Hogeschool
- Driestar Educatief Gouda
- Fontys Hogeschool Eindhoven
- Fontys Hogeschool Veghel

Fontys Hogeschool 's-Hertogenbosch
Fontys Hogeschool Sittard
Fontys Hogeschool Tilburg
Fontys Hogeschool Venlo
Hanzehogeschool Groningen
Hogeschool INHOLLAND Alkmaar
Hogeschool INHOLLAND Dordrecht
Hogeschool INHOLLAND Haarlem
Hogeschool INHOLLAND Rotterdam
Hogeschool INHOLLAND Den Haag
IPABO Alkmaar
IPABO Amsterdam
Hogeschool Leiden
Hogeschool Rotterdam
HU - Amersfoort
HU - Utrecht
Hogeschool van Amsterdam
HAN - Arnhem
HAN - Nijmegen
Hogeschool Viaa
HZ University of Applied Sciences
Iselinge Hogeschool
Katholieke PABO Zwolle
Marnix Academie
NHL Stenden Hogeschool Assen
NHL Stenden Hogeschool Emmen

NHL Stenden Hogeschool Groningen
NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden
NHL Stenden Hogeschool Meppel
Pedagogische Hogeschool De Kempel
Saxion Hogeschool Deventer
Saxion Hogeschool Enschede
Thomas More Hogeschool
Zuyd Hogeschool
Anders, namelijk...
.....

2. Geeft u op deze instelling les in Nederlands?

ja, ik ben docent Nederlands

nee, anders namelijk...
.....

3. Hoeveel jaar heeft u al Nederlands bij deze onderwijsinstelling?

jaar

4. Heeft u al eerdere jaren gewerkt als docent Nederlands aan andere onderwijsinstellingen?

ja

nee

5. Hoeveel jaar heeft u Nederlands gegeven aan andere onderwijsinstellingen?

jaar

6. Ik geef les in de volgende jaren van de pabo: meerdere antwoorden mogelijk

eerste jaar

tweede jaar

derde jaar

vierde jaar

7. Wat is uw laatst genoten vooropleiding?

vmbo/mavo

havo

vwo

mbo

hbo

wo (universitair)

PhD / doctoraat

8. Wat doet u om uw kennis over het vakgebied Nederlands op niveau te houden?

niets in het bijzonder

zelfstudie

ik maak gebruik van het aanbod daartoe vanuit de organisatie

ik volg nascholing

9. Doet u aan specifieke bijscholing met het oog op specifieke leerlinggroepen?

nee

ja

10. Welke bijscholing met het oog op specifieke leerlinggroepen doet u?meerdere antwoorden mogelijk

NT-2 onderwijs

differentiëren in het onderwijs

omgaan met speciale leerbehoeften (passend onderwijs)

11. Klik hieronder per vraag een antwoord aan.

	ja, in ruime mate	deels, voldoende	deels, in geringe mate	nee
Vindt u dat u zelf bent opgeleid op basis van wetenschappelijke kennis die uit onderzoek is verkregen?				
Vindt u dat u Nederlands onderwijs op de pabo geeft op basis van wetenschappelijke kennis verkregen uit onderzoek?				
Vindt u dat u voldoende tijd en ruimte krijgt vanuit uw organisatie voor bijscholing?				
Wordt doorlopende bijscholing en kennisbenutting actief bevorderd vanuit uw organisatie?				

Deel 2: Vragen over pabo-aanbod per inhoudelijk domein Nederlands

De volgende vragen gaan over de tijd die besteed wordt aan het versterken van de eigen vaardigheid van studenten op verschillende domeinen op het gebied van Nederlands. Vragen over onderwijs in didactiek volgen in deel 3.

12. Hoeveel aandacht besteedt u gemiddeld in uw lessen in het eerste leerjaar aan het verbeteren van de eigen vaardigheid van de student op de volgende gebieden:

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
spreekvaardigheid									
luistervaardigheid									
woordenschat									
begrijpend lezen									
formuleren									
interpunctie									
spelling									
zinsontleden									
woordbenoemen									
andere taalbeschouwelijke onderwerpen (fonologie, fonetiek, psycholinguïstiek, etc.)									

13. Hoeveel aandacht besteedt u gemiddeld in uw lessen in het tweede leerjaar aan het verbeteren van de eigen vaardigheid van de student op de volgende gebieden:

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
spreekvaardigheid									
luistervaardigheid									
woordenschat									
begrijpend lezen									
formuleren									
interpunctie									
spelling									
zinsontleden									
woordbenoemen									
andere taalbeschouwelijke onderwerpen (fonologie, fonetiek, psycholinguïstiek, etc.)									

14. Hoeveel aandacht besteedt u gemiddeld in uw lessen in het derde leerjaar aan het verbeteren van de eigen vaardigheid van de student op de volgende gebieden:

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
spreekvaardigheid									
luistervaardigheid									
woordenschat									
begrijpend lezen									
formuleren									
interpunctie									
spelling									
zinsontleden									
woordbenoemen									
andere taalbeschouwelijke onderwerpen (fonologie, fonetiek, psycholinguïstiek, etc.)									

15. Hoeveel aandacht besteedt u gemiddeld in uw lessen in het vierde leerjaar aan het verbeteren van de eigen vaardigheid van de student op de volgende gebieden:

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
spreekvaardigheid									
luistervaardigheid									
woordenschat									
begrijpend lezen									
formuleren									
interpunctie									
spelling									
zinsontleden									
woordbenoemen									
andere taalbeschouwelijke onderwerpen (fonologie, fonetiek, psycholinguïstiek, etc.)									

16. Hoeveel procent van de pabo-studenten per jaar beheerst naar uw globale inzicht de volgende vaardigheden op het niveau van een startbekwame leraar op moment van afstuderen?

	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%	weet ik niet
spreekvaardigheid						
luistervaardigheid						
woordenschat						
begrijpend lezen						
formuleren						
interpunctie						
spelling						
zinsontleden						
woordbenoemen						
andere taalbeschouwelijke onderwerpen (fonologie, fonetiek, psycholinguïstiek, etc.)						

17. Wordt er volgens u over het geheel genomen voldoende aandacht besteed aan Nederlands in het curriculum van de pabo om studenten op de volgende onderdelen te laten afstuderen op een startbekwaam niveau?

	bij lange na niet genoeg	niet genoeg	neutraal	genoeg	meer dan genoeg	weet ik niet
spreekvaardigheid						
luistervaardigheid						
woordenschat						
begrijpend lezen						
formuleren						
interpunctie						
spelling						
zinsontleden						
woordbenoemen						
andere taalbeschouwelijke onderwerpen (fonologie, fonetiek, psycholinguïstiek, etc.)						

Een belangrijk onderdeel van Nederlands vormt het schrijven van teksten in werkstukken (alle jaren) en de afstudeerscriptie (derde jaar en/of eindjaar).

18. Vindt er afstemming plaats met u of andere door andere vakdocenten Nederlands over het schrijven van werkstukken op de pabo in andere vakken?

- doorlopend
- vaak (4 keer per jaar)
- soms (2 keer per jaar)
- zelden (1 keer per jaar)
- nooit

19. Hoeveel tijd is in het rooster/curriculum toegeschreven aan het begeleiden van een afstudeerscriptie door een docent?

uren

20. In hoeverre vindt er afstemming plaats met u of andere vakdocenten Nederlands over het schrijven van de eindschrijft?

- doorlopend
- vaak (4 keer per jaar)
- soms (2 keer per jaar)
- zelden (1 keer per jaar)
- nooit

21. Welke extra activiteiten vinden er plaats voor pabo-studenten met betrekking tot het schrijven van de scriptie? meerdere antwoorden toegestaan

- schrijfcursus
- scriptiebegeleiding door derden (anders dan de vakdocent Nederlands)
- anders, namelijk...
-
- geen

22. In welke mate is aanwezigheid van studenten hierbij verplicht?

bijna altijd

vaak

soms

zelden

nooit

Deel 3: Vragen over pabo-aanbod didactiek per domein Nederland

De volgende vragen gaan over dezelfde domeinen, nu op het vlak van de didactiek. Didactiek gaat over het professioneel handelen van de leraar en hoe de leraar ervoor zorgt dat de leerling leert. Denk aan duidelijk uit kunnen leggen, het kiezen van de juiste methodes, omgaan met vragen, aanleren van verschillende werkvormen, differentiëren, etc.

23. Hoeveel uur besteedt u in uw lessen in het eerste leerjaar gemiddeld aan het bijbrengen en oefenen van didactische vaardigheid van de pabo-student op de volgende gebieden.

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
mondelijke taalvaardigheid									
woordenschat									
beginnende geletterdheid									
voortgezet technisch lezen									
begrijpend lezen									
stellen (schrijven)									
jeugdliteratuur									
taalbeschouwing (o.a. zinsontleden, woordbenoemen)									
spelling									

24. Hoeveel uur besteedt u in uw lessen in het tweede leerjaar gemiddeld aan het bijbrengen en oefenen van didactische vaardigheid van de pabo-student op de volgende gebieden.

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
mondelijke taalvaardigheid									
woordenschat									
beginnende geletterdheid									
voortgezet technisch lezen									
begrijpend lezen									
stellen (schrijven)									
jeugdliteratuur									
taalbeschouwing (o.a. zinsontleden, woordbenoemen)									
spelling									

25. Hoeveel uur besteedt u in uw lessen in het derde leerjaar gemiddeld aan het bijbrengen en oefenen van didactische vaardigheid van de pabo-student op de volgende gebieden.

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
mondelijke taalvaardigheid									
woordenschat									
beginnende geletterdheid									
voortgezet technisch lezen									
begrijpend lezen									
stellen (schrijven)									
jeugdliteratuur									
taalbeschouwing (o.a. zinsontleden, woordbenoemen)									
spelling									

26. Hoeveel uur besteedt u in uw lessen in het vierde leerjaar gemiddeld aan het bijbrengen en oefenen van didactische vaardigheid van de pabo-student op de volgende gebieden.

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
mondelijke taalvaardigheid									
woordenschat									
beginnende geletterdheid									
voortgezet technisch lezen									
begrijpend lezen									
stellen (schrijven)									
jeugdliteratuur									
taalbeschouwing (o.a. zinsontleden, woordbenoemen)									
spelling									

27. Het aandeel van de pabo-studenten dat qua didactische vaardigheid startbekwaam is op het moment van afstuderen is per domein:

	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%	weet ik niet
mondelinge taalvaardigheid						
woordenschat						
beginnende geletterdheid						
voortgezet technisch lezen						
begrijpend lezen						
stellen (schrijven)						
jeugdliteratuur						
taalbeschouwing (o.a. zinsontleden, woordbenoemen)						
spelling						

28. Wordt er volgens u over het geheel genomen genoeg aandacht besteed in het rooster/curriculum van de pabo om studenten op een startbekwaam niveau af te laten studeren op het gebied van didactische vaardigheden op de volgende vlakken?

	bij lange na niet genoeg	niet genoeg	neutraal	genoeg	meer dan genoeg	weet ik niet
mondelijke taalvaardigheid						
woordenschat						
begrijpend lezen						
stellen (schrijven)						
taalbeschouwing (o.a. zinsontleden, woordbenoemen)						
spelling						

Deel 4: Verdiepende vragen over het aanbod door vakdocenten Nederlands aan de pabo

A. Differentiatie De volgende vragen gaan in op wat er aan uw pabo wordt meegegeven op het vlak van differentiatie met het oog op kansengelijkheid. Onder differentiatie verstaan we didactische vaardigheden specifiek gericht op het inspelen op verschillende onderwijsbehoeften. Zoals leerlingen met een andere thuistaal dan Nederlands, leerlingen op scholen met economische achterstanden/ een gewichtenregeling, of leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte passend onderwijs. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van clustering, langere instructie, meer leertijd, etc..

29. Geef bij de volgende vormen van differentiatie aan hoe de aandacht hiervoor aan uw pabo door u als vakdocent Nederlands wordt ingeschat. Binnen de opleiding is er voldoende aandacht voor...

	zeer mee oneens	mee oneens	niet mee eens / niet mee oneens	mee eens	zeer mee eens	weet ik niet
hoe leraren moeten inspelen op onderwijsbehoeften van verschillende leerlingengroepen in het algemeen						
het systematisch monitoren van voortgang van leerlingen						
het afstemmen van leerstof op verschillen tussen leerlingen						
het afstemmen van didactiek op verschillen tussen leerlingen						
het afstemmen van leerdoelen op verschillen tussen leerlingen						
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in leervermogen						

het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in cultuur						
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in gedrag/social-emotionele ontwikkeling						
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in taalvaardigheid in het Nederlands						
het afstemmen met het samenwerkingsverband wanneer er problemen spelen						
het afstemmen met jeugdhulpverleners wanneer er sprake is van bepaalde special needs						

B. Aansluiting met andere vakken Taalontwikkelen vakonderwijs is een term die gebruikt wordt om aan te geven dat taalonderwijs de mogelijkheden benut die zaakvaklessen bieden voor het werken aan taalvaardigheid en vooral ook aan het uitbreiden van de woordenschat. In feite gaat het om een curriculumbrede uitbreiding van inhoud (schrijfvaardigheid, leesvaardigheid, tekstproductie, tekstbegrip) en didactiek (begeleiden bij lezen en schrijven). Wanneer intentioneel woordenschatonderwijs gecombineerd wordt met vakonderwijs, zullen zowel de taalontwikkeling als

de kennisontwikkeling binnen dat vak daar wel bij varen. Binnen het onderwijs wordt zodoende van elke docent of in elk vak een inspanning gevraagd om bij te dragen aan de taalvaardigheid van leerlingen. De volgende vragen gaan hierover: Is er aansluiting tussen Nederlands en andere vakken op de pabo?

30. Overleg tussen vakdocenten Nederlands aan uw pabo en andere vakdocenten aan uw pabo. Is er regelmatig overleg met andere pabo-docenten (zaakvakken) over de rol van taalgericht vakonderwijs binnen het onderwijs?

doorlopend

vaak (4 keer per jaar)

soms (2 keer per jaar)

zelden (1 keer per jaar)

nooit

31. Lesgeven over het belang van taalgericht vakonderwijs aan pabo-studenten. In mijn lessen aan pabo-studenten besteed ik expliciet aandacht aan de rol van taalgericht vakonderwijs bij andere zaakvakken (denk aan het bijbrengen van vakspecifieke woordenschat, rol van taal bij het maken van verhaaltjessommen, afstemmen met docenten zaakvakken)?

helemaal niet van toepassing

niet van toepassing

niet belangrijk/niet onbelangrijk

enigszins van toepassing

helemaal van toepassing

C. Kennisbenutting De volgende vragen gaan over de kennisbenutting binnen de pabo. Kennisbenutting in het onderwijs aan de pabo is zowel algemeen (met name didactisch) als vakspecifiek bedoeld. Hiermee wordt bedoeld op het benutten van literatuur en experts om het eigen didactische repertoire uit te breiden en bij te houden. Klik aan welke beschrijving voor u het meest van toepassing is

32. Onderzoekskennis benutten in het curriculum

Alleen in onderzoekslessen is er expliciet aandacht voor het gebruiken en benutten van kennis uit onderzoek (literatuur zoeken en gebruiken). Andere docenten Nederlands hebben hier weinig oog voor.

In alle onderdelen van het curriculum inclusief Nederlands maken docenten gebruik van hoogwaardige kennis uit onderzoek. Het is geen expliciet aandachtspunt in de doelen en beoordeling van studenten (behalve bij onderzoek).

In alle onderdelen van het curriculum inclusief Nederlands is er aandacht voor het gebruiken en benutten van onderzoekskennis, zowel in de doelen, de leeromgeving als in de beoordeling. Docenten geven studenten hierop systematisch ontwikkelingsgerichte feedback en verwerken recente, hoogwaardige kennis in hun aanbod.

33. Voorbeeldrol docenten

Docenten Nederlands zijn zich niet bewust van hun voorbeeldrol wat betreft het benutten van kennis (literatuur).

Docenten Nederlands zijn zich bewust van hun voorbeeldrol wat betreft het benutten van kennis (literatuur), maar hier is niet structureel aandacht voor.

Docenten Nederlands vervullen een voorbeeldrol door hun onderwijsaanbod expliciet te onderbouwen en te laten zien hoe ze literatuur kritisch gebruiken.

34. Onderbouwd handelen

Bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module wordt incidenteel literatuur geraadpleegd door docenten Nederlands.

Om te komen tot besluiten bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module maken docenten Nederlands gebruik van enkele artikelen.

Om te komen tot besluiten bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module voeren docenten Nederlands een gedegen literatuurstudie uit.

35. Professionele ontwikkeling

Professionalisering vindt vooral plaats tijdens studiedagen. De eigen professionalisering wordt overgelaten aan de docenten zelf.

Naast teamprofessionalisering worden docenten gestimuleerd om eigen leerdoelen te formuleren. In de gesprekscyclus is hier aandacht voor.

Naast teamprofessionalisering hebben alle docenten persoonlijke doelen voor hun professionele ontwikkeling. Deze doelen zijn afgestemd op de organisatieontwikkeling en worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.

36. Expertise van docenten benutten

Taken worden verdeeld op basis van voorkeuren en tijd.

Er wordt incidenteel of regelmatig door teamleden onderling overlegd om de expertise van een collega te benutten. Dit gebeurt niet systematisch.

Teamleiders kennen de expertises en ambities van docenten. Bij de verdeling van taken wordt hiermee rekening gehouden.

Alle teamleden kennen elkaars expertise en ambities en de expertises van lectoren. Bij de inrichting van het werk wordt optimaal gebruikgemaakt van de verschillende expertises en wordt bekeken hoe op ambities kan worden ingespeeld.

37. Expertise van buiten benutten

Expertise van buiten de organisatie wordt incidenteel ingezet, bijvoorbeeld op studiedagen.

Het team maakt regelmatig gebruik van expertise van andere opleidingen of van externe experts, bijvoorbeeld bij onderwijsontwikkeling.

Het team onderhoudt nauwe contacten met experts van andere opleidingen en andere (kennis-)instellingen, die hen regelmatig voorzien van kennis en van feedback.

38. Vakliteratuur bijhouden

Docenten Nederlands en teamleiders lezen incidenteel vakliteratuur.

Docenten Nederlands en teamleiders lezen regelmatig vakliteratuur over hun eigen vak. Enkele docenten bezoeken conferenties. Kennis wordt weinig gedeeld.

Alle docenten Nederlands houden vakliteratuur bij (over hun vak en onderwijskundige literatuur) en bezoeken regelmatig conferenties. Deze kennis wordt binnen het team structureel gedeeld.

39. Zijn er door organisatie verstrekte abonnementen op vakbladen met betrekking tot Nederlands (en didactiek)?

weet ik niet

nee

ja, zoals...

.....

40. Bent u zelf geabonneerd op een vakblad op het vakterrein Nederlands?

nee

ja, namelijk...

.....

Uw antwoorden zijn geregistreerd! Hartelijk dank dat u de tijd genomen hebt om deze vragenlijst in te vullen. Verloting Onder de respondenten worden 10 bonnen verloot van 50 euro. Als u mee wilt doen aan de verloting, volg dan deze link om uw emailadres op te geven.

3 Aanbod Wiskunde aan de pabo

3.1 Achtergrond docent

Tabel 0.1 Achtergrondkenmerken (N=30)

	N	Gemiddelde	Standaarddeviatie	Min-Max	
Aantal jaar werkzaam bij huidige onderwijsinstelling	30	10.22	6.82	1-25	
Aantal jaar werkzaam geweest bij andere onderwijsinstelling	6	14.00	8.58	2-23	
				N	%
Werkzaam in jaar 1				28	95%
Werkzaam in jaar 2				22	74%
Werkzaam in jaar 3				23	75%
Werkzaam in jaar 4				14	48%
voortopleiding					
hbo				7	22%
wo (universitair)				20	68%
PhD / doctoraat				3	10%

Tabel 0.2 Wat doet u om uw kennis over Wiskunde in het basisonderwijs op niveau te houden? (N=30)

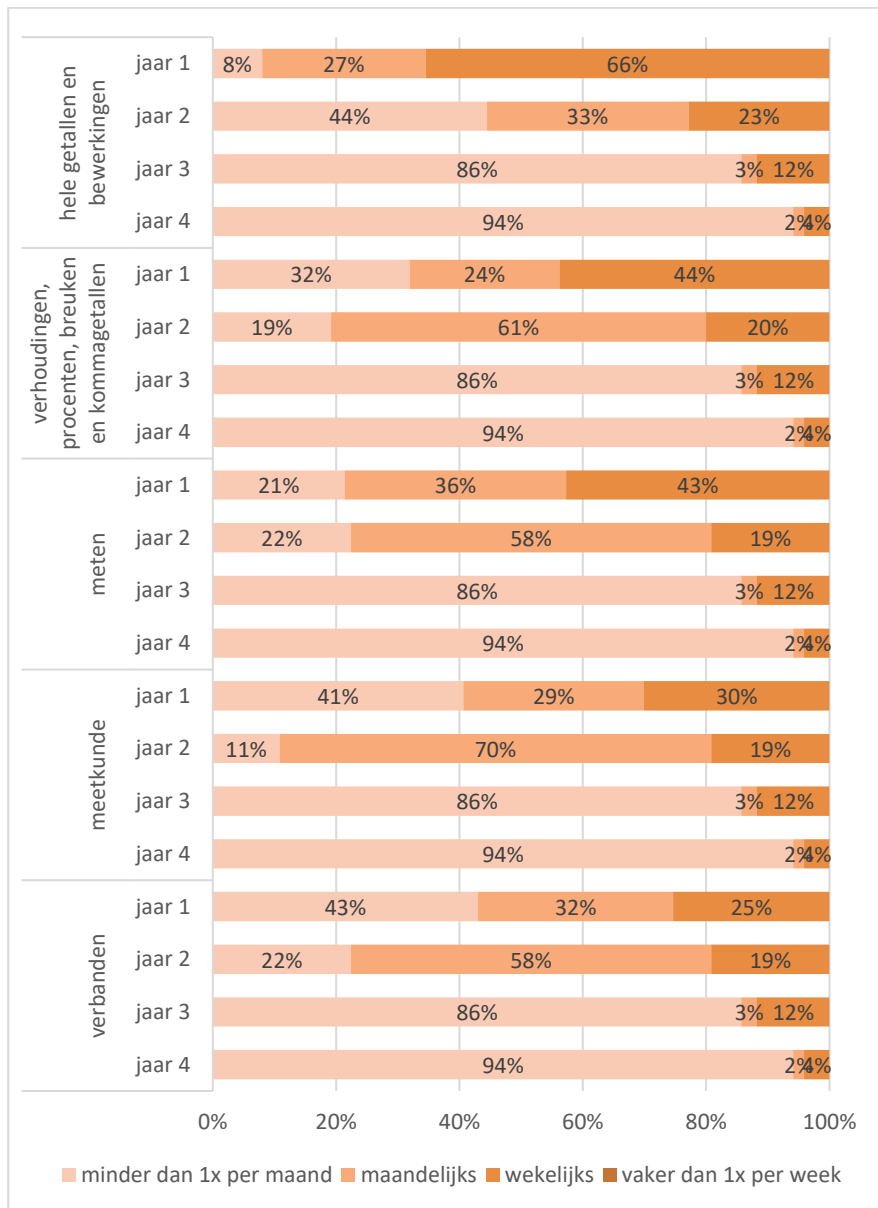
	N	%
Zelfstudie	22	74%
Ik maak gebruik van het aanbod daartoe vanuit de organisatie	1	3%
Ik volg nascholing	6	21%
Niets in het bijzonder	1	2%
	N	%
Doet aan specifieke bijscholing met het oog op specifieke leerlinggroepen	4	14%
	N	%
NT-2 Onderwijs	0	0%
Differentieren in het onderwijs	4	86%
Omgaan met speciale leerbehoeften (passend onderwijs)	3	80%

Tabel 0.3 Schatting eigen vaardigheid docent Wiskunde aan pabo (N=30)

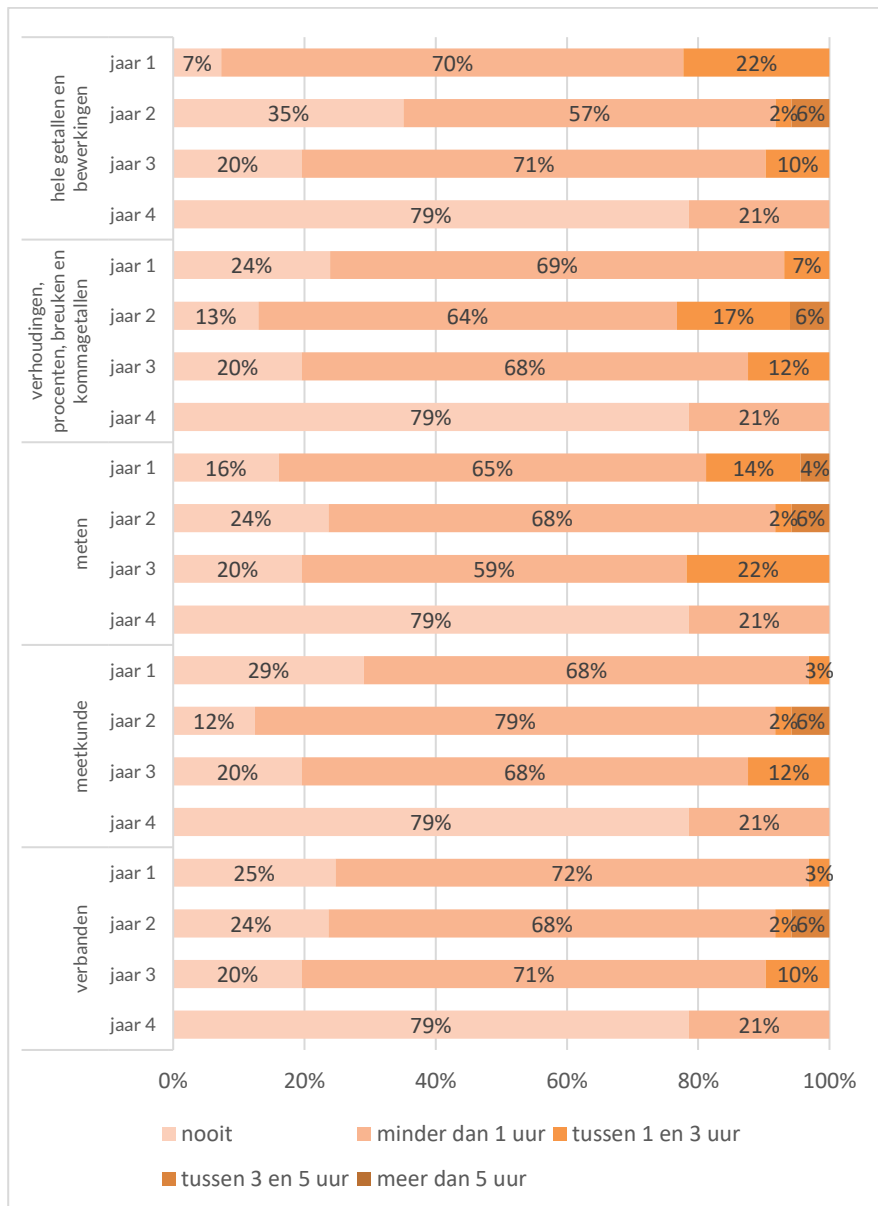
	nee	deels, in geringe mate	deels, voldoende	ja, in ruime mate
Vindt u dat u zelf bent opgeleid op basis van wetenschappelijke kennis die uit onderzoek is verkregen?	0%	11%	32%	57%
Vindt u dat wiskundeonderwijs op de pabo geeft op basis van wetenschappelijke kennis verkregen uit onderzoek?	0%	12%	53%	35%
Vindt u dat u voldoende tijd en ruimte krijgt vanuit uw organisatie voor bijscholing?	10%	11%	68%	12%
Wordt doorlopende bijscholing en kennisbenutting actief bevorderd vanuit uw organisatie?	17%	29%	51%	4%

3.2 Eigen vaardigheid student

Figuur 0.1 Aandacht besteed aan verbeteren eigen vaardigheid student (N=30)

Figuur 0.2 Aandacht besteed aan verbeteren eigen vaardigheid student in uur per week (N=30)

Tabel 0.4 Schatting aandeel pabo-studenten startbekwaam niveau bij afstuderen (N=30)

	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%	weet ik niet
hele getallen en bewerkingen	0%	6%	1%	22%	72%	16%
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen	0%	0%	8%	24%	68%	16%
meten	0%	0%	1%	36%	63%	16%
meetkunde	0%	0%	4%	35%	61%	16%
verbanden	0%	6%	7%	21%	67%	20%

*procentpunten tellen niet op tot 100%, omdat optie 'weet ik niet' niet is meegenomen in de berekening

Tabel 0.5 Schatting voldoende aandacht voor Wiskunde in rooster/curriculum om pabo om studenten op startbekwaam niveau af te laten studeren (N=30)

	bij lange na niet genoeg	niet genoeg	neutraal	genoeg	meer dan genoeg	weet ik niet
hele getallen en bewerkingen	5%	29%	8%	58%	0%	0%
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen	5%	29%	8%	58%	0%	0%
meten	0%	34%	6%	56%	4%	0%
meetkunde	0%	34%	8%	58%	0%	0%
verbanden	0%	38%	6%	56%	0%	0%

Tabel 0.6 In mijn lessen aan pabo-studenten besteed ik expliciet aandacht aan de rol van taalgericht vakonderwijs bij andere zaakvakken (N=30)

helemaal niet van toepassing	niet van toepassing	niet belangrijk / niet onbelangrijk	enigszins van toepassing	helemaal van toepassing
3%	6%	6%	46%	38%

Tabel 0.7 Schatting afstemming Wiskunde met andere vakken (N=30)

	nooit	zelden (1 keer per jaar)	soms (2 keer per jaar)	vaak (4 keer per jaar)	doorlopend
Vindt er afstemming plaats met u of anderen door andere vakdocenten Wiskunde over de toepassing van wiskunde op de pabo in andere vakken?	24%	36%	33%	3%	3%
In hoeverre vindt er afstemming plaats met u of andere vakdocenten Wiskunde over het uitvoeren van (mathematisch) onderzoek voor de eindscriptie?	54%	27%	15%	0%	3%
Is er regelmatig overleg met andere pabo-docenten over de rol van taalgericht vakonderwijs binnen het wiskundeonderwijs?	39%	39%	12%	4%	8%

Tabel 0.8 Hoeveel tijd is in het rooster/curriculum toegeschreven aan het begeleiden van een afstudeerscriptie/onderzoek door een Wiskundedocent? (N=30)

	gemiddelde	standaarddeviatie	min-max
Aantal uur voor scriptiebegeleiding	2	5	0-20

Tabel 0.9 Extra activiteiten rondom scriptie (N=30)

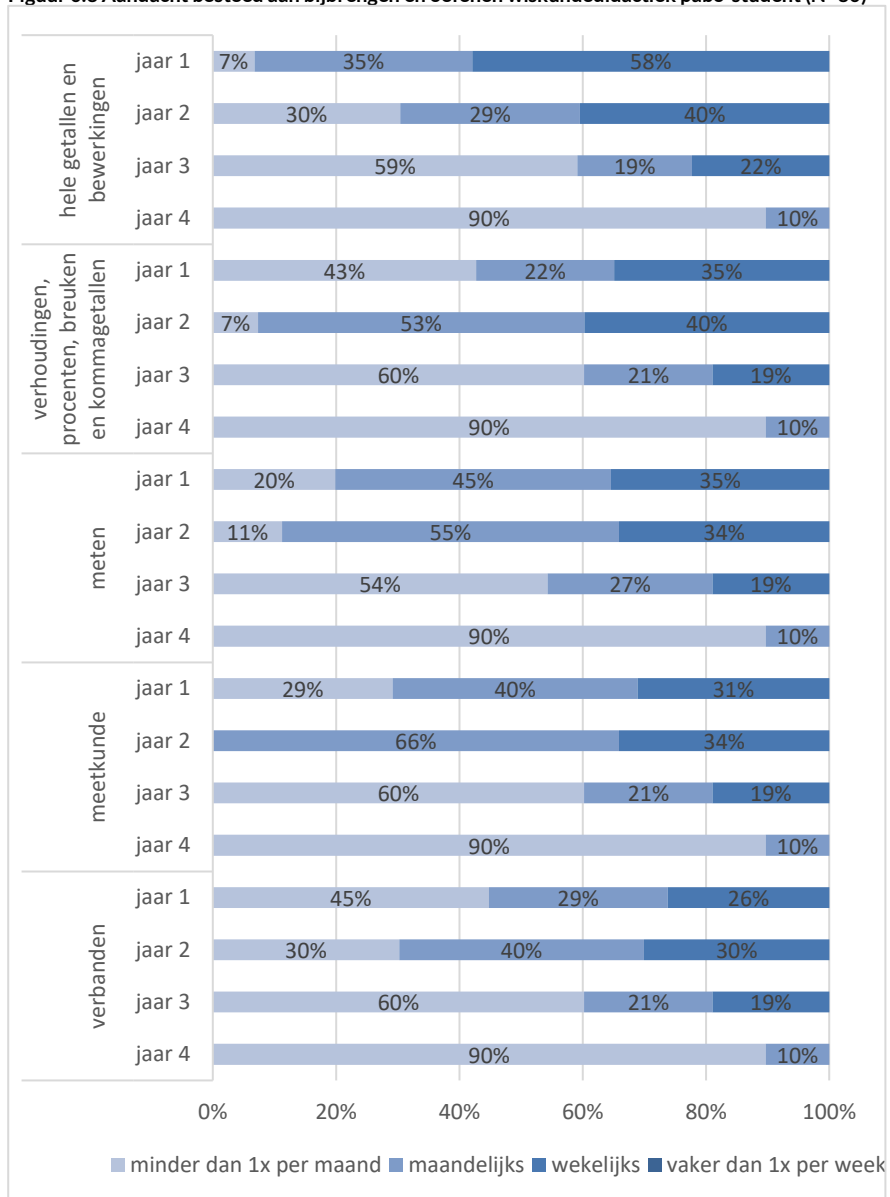
	N	%
Scriptiebegeleiding door derden	1	2%
Statistiek cursus	0	0%
Anders:		
• Taalbegeleiding door externen	9	30%
• Begeleiding door pabo-docent in het algemeen		
Geen	20	68%

Tabel 0.10 Verplichting extra activiteiten rondom scriptie (N=10)

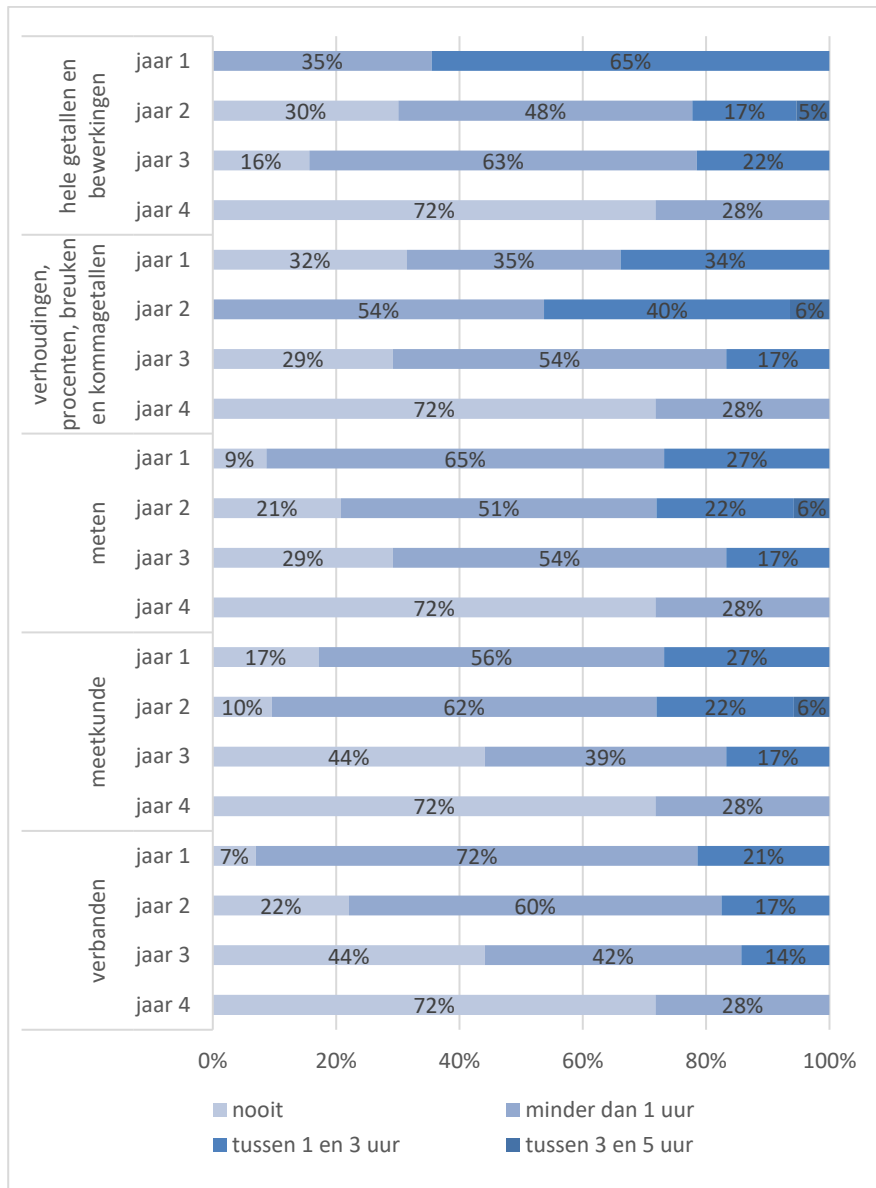
	nooit	zelden	soms	vaak	bijna altijd
In welke mate is aanwezigheid van studenten hierbij verplicht?	60%	6%	19%	9%	6%

3.3 Vakdidactische vaardigheid

Figuur 0.3 Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen wiskundendidactiek pabo-student (N=30)

Figuur 0.4 Aandacht besteed aan bijbrengen en oefenen van de wiskundendidactiek pabo-student in uur per week (N=30)

Tabel 0.11 Schatting aandeel pabo-studenten vakdidactisch startbekwaam niveau bij afstuderen (N=30)

	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%	weet ik niet
hele getallen en bewerkingen	0%	0%	10%	16%	73%	17%
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen	0%	0%	11%	55%	34%	20%
meten	0%	0%	4%	56%	39%	17%
meetkunde	0%	0%	10%	53%	37%	17%
verbanden	0%	0%	18%	48%	34%	20%

*procentpunten tellen niet op tot 100%, omdat optie 'weet ik niet' niet is meegenomen in de berekening

Tabel 0.12 Schatting voldoende aandacht besteed in pabo rooster/curriculum wiskundedidactiek om op startbekwaam niveau af te studeren? (N=30)

	bij lange na niet genoeg	niet genoeg	neutraal	genoeg	meer dan genoeg	weet ik niet
hele getallen en bewerkingen	2%	31%	16%	47%	4%	0%
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen	2%	33%	28%	37%	0%	0%
meten	8%	23%	28%	41%	0%	0%
meetkunde	8%	23%	21%	48%	0%	0%
verbanden	2%	35%	19%	44%	0%	0%

3.4 Differentiatie naar leerlinggroepen

Tabel 0.13 Binnen de opleiding is er voldoende aandacht voor...(N=30)

	zeer mee oneens	mee oneens	niet mee eens / niet mee oneens	mee eens	zeer mee eens	weet ik niet
hoe leraren moeten inspelen op onderwijsbehoeften van verschillende leerlingen-groepen in het algemeen	0%	2%	8%	63%	27%	0%
het systematisch monitoren van voortgang van leerlingen	6%	2%	14%	76%	2%	0%
het afstemmen van leerstof op verschillen tussen leerlingen	8%	0%	19%	56%	17%	0%
het afstemmen van didactiek op verschillen tussen leerlingen	2%	5%	6%	70%	17%	4%
het afstemmen van leerdoelen op verschillen tussen leerlingen	2%	9%	31%	52%	6%	0%
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in leervermogen	2%	11%	20%	51%	16%	13%
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in cultuur	10%	14%	54%	22%	0%	21%
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in gedrag/sociaal-emotionele ontwikkeling	7%	4%	34%	46%	8%	9%
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in taalvaardigheid in het Nederlands	8%	6%	37%	50%	0%	19%
het afstemmen met het samenwerkingsverband wanneer er problemen spelen	15%	24%	24%	37%	0%	22%
het afstemmen met jeugdhulp-specialisten wanneer er sprake is van bepaalde special needs	15%	31%	33%	20%	0%	33%

*procentpunten tellen niet op tot 100%, omdat optie 'weet ik niet' niet is meegenomen in de berekening

3.5 Kennisbenutting

Tabel 0.14 Kennisbenutting op pabo (gebruik van wetenschappelijke literatuur / experts om het eigen (didactische) repertoire uit te breiden en bij te houden (N=30))

	N	%
Onderzoekskennis benutten in het curriculum		
Alleen in onderzoekslessen is er expliciet aandacht voor het gebruiken en benutten van kennis uit onderzoek (literatuur zoeken en gebruiken). Andere Wiskundedocenten hebben hier weinig oog voor.	8	28%
In alle onderdelen van het curriculum inclusief Wiskunde maken docenten gebruik van hoogwaardige kennis uit onderzoek. Het is geen expliciet aandachtspunt in de doelen en beoordeling van studenten (behalve bij onderzoek).	11	37%
In alle onderdelen van het curriculum inclusief Wiskunde is er aandacht voor het gebruiken en benutten van onderzoekskennis, zowel in de doelen, de leeromgeving als in de beoordeling. Docenten geven studenten hierop systematisch ontwikkelingsgerichte feedback en verwerken recente, hoogwaardige kennis in hun aanbod.	11	35%
Voorbeeldrol docenten		
Wiskundedocenten zijn zich niet bewust van hun voorbeeldrol wat betreft het benutten van kennis (literatuur).	0	0%
Wiskundedocenten zijn zich bewust van hun voorbeeldrol wat betreft het benutten van kennis (literatuur), maar hier is niet structureel aandacht voor.	21	69%
Wiskundedocenten vervullen een voorbeeldrol door hun onderwijsaanbod expliciet te onderbouwen en te laten zien hoe ze literatuur kritisch gebruiken.	9	31%
Onderbouwd handelen		
Bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module wordt incidenteel literatuur geraadpleegd door Wiskundedocenten.	3	11%
Om te komen tot besluiten bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module maken Wiskundedocenten gebruik van enkele artikelen.	16	54%
Om te komen tot besluiten bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module voeren Wiskundedocenten een gedegen literatuurstudie uit.	10	35%

Professionele ontwikkeling		
Professionalisering vindt vooral plaats tijdens studiedagen. De eigen professionalisering wordt overgelaten aan de docenten zelf.	14	46%
Naast teamprofessionalisering worden docenten gestimuleerd om eigen leerdoelen te formuleren. In de gesprekscyclus is hier aandacht voor.	12	41%
Naast teamprofessionalisering hebben alle docenten persoonlijke doelen voor hun professionele ontwikkeling. Deze doelen zijn afgestemd op de organisatieontwikkeling en worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.	4	13%
Expertise van docenten benutten		
Taken worden verdeeld op basis van voorkeuren en tijd.	11	38%
Er wordt incidenteel of regelmatig door teamleden onderling overlegd om de expertise van een collega te benutten. Dit gebeurt niet systematisch.	6	21%
Teamleiders kennen de expertises en ambities van docenten. Bij de verdeling van taken wordt hiermee rekening gehouden.	11	38%
Alle teamleden kennen elkaars expertise en ambities en de expertises van lectoren. Bij de inrichting van het werk wordt optimaal gebruikgemaakt van de verschillende expertises en wordt bekeken hoe op ambities kan worden ingespeeld.	1	3%
Expertise van buiten benutten		
Expertise van buiten de organisatie wordt incidenteel ingezet, bijvoorbeeld op studiedagen.	23	75%
Het team maakt regelmatig gebruik van expertise van andere opleidingen of van externe experts, bijvoorbeeld bij onderwijsontwikkeling.	4	14%
Het team onderhoudt nauwe contacten met experts van andere opleidingen en andere (kennis-)instellingen, die hen regelmatig voorzien van kennis en van feedback.	3	11%
Vakliteratuur bijhouden		
Wiskundedocenten en teamleiders lezen incidenteel vakliteratuur.	1	3%
Wiskundedocenten en teamleiders lezen regelmatig vakliteratuur over hun eigen vak. Enkele docenten bezoeken conferenties. Kennis wordt weinig gedeeld.	24	80%
Alle Wiskundedocenten houden vakliteratuur bij (over hun vak en onderwijskundige literatuur) en bezoeken regelmatig conferenties. Deze kennis wordt binnen het team structureel gedeeld.	5	17%

Tabel 0.15 Bent u zelf geabonneerd op een vakblad op het vakterrein Wiskunde? (N=30)

	N	%
geabonneerd door organisatie	21	69%
zelf geabonneerd	18	59%

4 Vakdocent Wiskunde (pabo)

Op verzoek van de Onderwijsraad onderzoekt Kohnstamm Instituut het aanbod taal en wiskunde zoals dat gegeven wordt op de lerarenopleidingen (pabo en lerarenopleidingen). Voor u ligt de vragenlijst voor pabo Wiskunde, bedoeld voor vakdocenten Wiskunde die werkzaam zijn op de pabo. Let op: Het peilen van hoe pabo-docenten het aanbod weergeven gaat niet om een beoordeling van het individuele functioneren van pabo-docenten of pabo-studenten, maar om een weergave van de huidige situatie zoals door de pabo-docenten zelf aangegeven ten aanzien van het aanbod Wiskunde aan de lerarenopleidingen. De antwoorden worden anoniem verwerkt en zijn onder privacyregelgeving uitsluitend door de onderzoeker voor de duur van het onderzoek te herleiden tot opleidingsinstellingen. In de rapportage worden geen tot personen of instellingen te herleiden gegevens opgenomen. Nota bene: Mocht u in aanmerking willen komen voor een kans op een cadeaubon: zie aan het einde van de vragenlijst.

Het gaat om een peiling, die de actuele stand van zaken weergeeft zoals vakdocenten Wiskunde docenten aan de lerarenopleidingen deze zelf ervaren/weergeven. De peiling beoogt een beeld te geven van de frequentie, duur en aandacht voor het vakgebied Wiskunde zoals gedoceerd aan de pabo's. Vragen gaan in op wat u de afgelopen 12 maanden heeft gedoceerd op het gebied van vakinhoud en (vak)didactiek, en hoe u het niveau van de studenten inschat. Ook de rol van kennisbenutting in het curriculum komt aan de orde.

Deel 1: Vragen over achtergrond en beheersing Wiskunde voor het basisonderwijs

Aan welke onderwijsinstelling bent u verbonden?

Avans Hogeschool Breda
Christelijke Hogeschool Ede
Christelijke Hogeschool Windesheim Almere
Christelijke Hogeschool Windesheim Zwolle
De Haagse Hogeschool
Driestar Educatief Gouda
Fontys Hogeschool Eindhoven
Fontys Hogeschool Veghel
Fontys Hogeschool 's-Hertogenbosch
Fontys Hogeschool Sittard
Fontys Hogeschool Tilburg
Fontys Hogeschool Venlo
Hanzehogeschool Groningen
Hogeschool INHOLLAND Alkmaar
Hogeschool INHOLLAND Dordrecht
Hogeschool INHOLLAND Haarlem
Hogeschool INHOLLAND Rotterdam
Hogeschool INHOLLAND Den Haag
IPABO Alkmaar
IPABO Amsterdam
Hogeschool Leiden
Hogeschool Rotterdam
HU - Amersfoort
HU - Utrecht
Hogeschool van Amsterdam
HAN - Arnhem
HAN - Nijmegen
Hogeschool Viaa
HZ University of Applied Sciences
Iselinge Hogeschool
Katholieke PABO Zwolle

Marnix Academie
NHL Stenden Hogeschool Assen
NHL Stenden Hogeschool Emmen
NHL Stenden Hogeschool Groningen
NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden
NHL Stenden Hogeschool Meppel
Pedagogische Hogeschool De Kempel
Saxion Hogeschool Deventer
Saxion Hogeschool Enschede
Thomas More Hogeschool
Zuyd Hogeschool
Anders, namelijk: ____

2. Geef u op deze instelling les in Wiskunde voor het basisonderwijs?

ja, ik ben docent Wiskunde

nee, anders namelijk: (open vraag)

3. Hoeveel jaar geeft u al wiskunde voor het basisonderwijs bij *deze* onderwijsinstelling?

jaar

4. Heeft u al eerdere jaren gewerkt als docent Wiskunde voor het basisonderwijs aan andere onderwijsinstellingen?

ja

nee

5. Hoeveel jaar heeft u wiskunde voor het basisonderwijs gegeven aan andere onderwijsinstellingen?

jaar

6. Ik geef les in de volgende jaren van de pabo: meerdere antwoorden mogelijk

eerste jaar

tweede jaar

derde jaar

vierde jaar

7. Wat is uw laatst genoten vooropleiding?

vmbo/mavo

havo

vwo

mbo

hbo

wo (universitair)

PhD / doctoraat

8. Wat doet u om uw kennis over wiskunde in het basisonderwijs op niveau te houden? (meerdere antwoorden mogelijk)

niets in het bijzonder

zelfstudie

ik maak gebruik van het aanbod daartoe vanuit de organisatie

ik volg nascholing

9. Doet u aan specifieke bijscholing met het oog op specifieke leerlinggroepen?

nee

ja

10. Welke bijscholing met het oog op specifieke leerlinggroepen doet u?

NT-2 onderwijs

differentiëren in het onderwijs

omgaan met speciale leerbehoeften (passend onderwijs)

11. Klik hieronder per vraag een antwoord aan.

	ja, in ruime mate	deels, voldoende	deels, in geringe mate	nee
Vindt u dat u zelf bent opgeleid op basis van wetenschappelijke kennis die uit onderzoek is verkregen?				
Vindt u dat u uw wiskundeonderwijs op de pabo geeft op basis van wetenschappelijke kennis verkregen uit onderzoek?				
Vindt u dat u voldoende tijd en ruimte krijgt vanuit uw organisatie voor bijscholing?				
Wordt doorlopende bijscholing en kennisbenutting actief bevorderd vanuit uw organisatie?				

Deel 2: Vragen over pabo-aanbod eigen vaardigheid student per inhoudelijk domein Wiskunde

De volgende vragen gaan over de tijd die besteed wordt aan het versterken van de *eigen vaardigheid* van studenten op de verschillende domeinen binnen het wiskundeonderwijs aan de pabo.

Vragen over onderwijs in didactiek volgen in deel 3.

12. Hoeveel aandacht besteedt u gemiddeld in uw lessen in het eerste leerjaar aan het verbeteren van de eigen vaardigheid van de student op de volgende gebieden:

						Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandlijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur	
hele getallen en bewerkingen										
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen										
meten										
meetkunde										
verbanden										

13. Hoeveel aandacht besteedt u gemiddeld in uw lessen in het tweede leerjaar aan het verbeteren van de eigen vaardigheid van de student op de volgende gebieden:

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandlijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
hele getallen en bewerkingen									
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen									
meten									
meetkunde									
verbanden									

14. Hoeveel aandacht besteedt u gemiddeld in uw lessen in het derde leerjaar aan het verbeteren van de eigen vaardigheid van de student op de volgende gebieden:

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandlijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
hele getallen en bewerkingen									
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen									
meten									
meetkunde									
verbanden									

15. Hoeveel aandacht besteedt u gemiddeld in uw lessen in het vierde leerjaar aan het verbeteren van de eigen vaardigheid van de student op de volgende gebieden:

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandlijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
hele getallen en bewerkingen									
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen									
meten									
meetkunde									
verbanden									

16. De specifieke gecijferdheid van de leraar wordt aangeduid als de professionele gecijferdheid. Een leraar zet de professionele gecijferdheid in voor het onderwijs aan leerlingen. Hoeveel procent van de pabo-studenten per jaar beheerst naar uw globale inzicht de volgende vaardigheden op het niveau van een (professioneel gecijferde) startbekwame leraar op moment van afstuderen?

	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%	weet ik niet
hele getallen en bewerkingen						
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen						
meten						
meetkunde						
verbanden						

17. Wordt er volgens u over het geheel genomen voldoende aandacht besteed aan Wiskunde in het curriculum van de pabo om studenten op de volgende onderdelen te laten afstuderen op een startbekwaam niveau?

	bij lange na niet genoeg	niet genoeg	neutraal	genoeg	meer dan genoeg	weet ik niet
hele getallen en bewerkingen						
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen						
meten						
meetkunde						
verbanden						

18. Wiskunde/Statistiek kan met name bij de afstudeerscriptie een rol spelen bij het analyseren van de onderzoeksgegevens. Hoeveel tijd is in het rooster/curriculum toegeschreven aan het begeleiden van een afstudeerscriptie/onderzoek door een Wiskunde docent?

Uren

20. In hoeverre vindt er afstemming plaats met u of andere vakdocenten Wiskunde over het uitvoeren van (mathematisch) onderzoek voor de eindschrijftie?

doorlopend

vaak (4 keer per jaar)

soms (2 keer per jaar)

zelden (1 keer per jaar)

nooit

21. Welke extra activiteiten vinden er plaats voor pabo-studenten met betrekking tot het uitvoeren van (mathematisch) onderzoek voor de scriptie? Meerdere antwoorden toegestaan statistiekcursus

statistiekbegeleiding door derden (anders dan de vakdocent Wiskunde)

anders, namelijk...

.....

geen

Routing: als vraag 21 is NIET 'geen'

22. In welke mate is aanwezigheid van studenten hierbij verplicht?

bijna altijd

vaak

soms

zelden

nooit

Deel 3: Vragen over pabo-aanbod didactiek per domein Wiskunde

De volgende vragen gaan over dezelfde wiskundedomeinen, nu op het vlak van de didactiek. Didactiek gaat over het professioneel handelen van de leraar en hoe de leraar ervoor zorgt dat de leerling leert. Denk aan duidelijk uit kunnen leggen, het kiezen van de juiste methodes, omgaan met vragen, aanleren van verschillende werkvormen, differentiëren, etc. Wiskundedidactiek vergt onder meer denken in doorlopende leerlijnen, inzet van context, gebruiken van voorbeelden en het flexibel tussen niveaus kunnen wisselen.

23. Hoeveel uur besteedt u in uw lessen in het eerste leerjaar gemiddeld aan het bijbrengen en oefenen van de wiskundedidactiek (als specifiek didactische vaardigheid) van de pabo-student op de volgende gebieden.

						Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandelijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur	
hele getallen en bewerkingen										
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen										
meten										
meetkunde										
verbanden										

24. Hoeveel uur besteedt u in uw lessen in het tweede leerjaar gemiddeld aan het bijbrengen en oefenen van wiskundedidactiek van de pabo-student op de volgende gebieden.

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandlijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
hele getallen en bewerkingen									
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen									
meten									
meetkunde									
verbanden									

25. Hoeveel uur besteedt u in uw lessen in het derde leerjaar gemiddeld aan het bijbrengen en oefenen van de wiskundendidactiek van de pabo-student op de volgende gebieden.

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandlijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
hele getallen en bewerkingen									
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen									
meten									
meetkunde									
verbanden									

26. Hoeveel uur besteedt u in uw lessen in het vierde leerjaar gemiddeld aan het bijbrengen en oefenen van de wiskundendidactiek van de pabo-student op de volgende gebieden.

					Gemiddeld aantal uur dat u hier wekelijks aan besteedt				
	minder dan 1x per maand	maandlijks	wekelijks	vaker dan 1x per week	1 nooit	2 minder dan 1 uur	3 tussen 1 en 3 uur	4 tussen 3 en 5 uur	5 meer dan 5 uur
hele getallen en bewerkingen									
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen									
meten									
meetkunde									
verbanden									

27. Het aandeel van de pabo-studenten dat wiskundendidactisch startbekwaam is op het moment van afstuderen is per domein:

	0 - 20%	21 - 40%	41 - 60%	61 - 80%	81 - 100%	weet ik niet
hele getallen en bewerkingen						
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen						
meten						
meetkunde						
verbanden						

28. Wordt er volgens u over het geheel genomen genoeg aandacht besteed in het rooster/curriculum van de pabo om studenten op een startbekwaam niveau af te laten studeren op het gebied van wiskundendidactiek op de volgende vlakken?

	bij lange na niet genoeg	niet genoeg	neutraal	genoeg	meer dan genoeg	weet ik niet
hele getallen en bewerkingen						
verhoudingen, procenten, breuken en kommagetallen						
meten						
meetkunde						
verbanden						

Deel 4: Verdiepende vragen over het aanbod door vakdocenten Wiskunde aan de pabo

A. Differentiatie De volgende vragen gaan in op wat er aan uw pabo wordt meegegeven op het vlak van differentiatie met het oog op kansengelijkheid. Onder differentiatie verstaan we didactische vaardigheden specifiek gericht op het inspelen op verschillende onderwijsbehoeften. Zoals leerlingen met een andere thuistaal dan Nederlands, leerlingen op scholen met economische achterstanden/ een gewichtenregeling, of leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte passend onderwijs. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van clustering, langere instructie, meer leertijd, etc.

29. Geef bij de volgende vormen van differentiatie aan hoe de aandacht hiervoor aan uw pabo door u als vakdocent Wiskunde wordt ingeschat. Binnen de opleiding is er voldoende aandacht voor...

	zeer mee oneens	mee oneens	niet mee eens / niet mee oneens	mee eens	zeer mee eens	weet ik niet
hoe leraren moeten inspelen op onderwijsbehoeften van verschillende leerlingengroepen in het algemeen						
het systematisch monitoren van voortgang van leerlingen						
het afstemmen van leerstof op verschillen tussen leerlingen						
het afstemmen van didactiek op verschillen tussen leerlingen						
het afstemmen van leerdoelen op verschillen tussen leerlingen						

het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in leervermogen						
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in cultuur						
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in gedrag/social-emotionele ontwikkeling						
het afstemmen van onderwijs met betrekking tot verschillen in taalvaardigheid in het Nederlands						
het afstemmen met het samenwerkingsverband wanneer er problemen spelen						
het afstemmen met jeugdhulpverleners wanneer er sprake is van bepaalde special needs						

B. Aansluiting met andere vakken.

18. Gecijferdheid en wiskundig redeneren is ook onderdeel van andere vakdomeinen. Is er op de pabo aandacht voor de rol van Wiskunde in andere vakken zodanig dat wiskunde ook in de andere vakken aan de orde komt?

Ja

Nee

19. Vindt er afstemming plaats met u door andere vakdocenten over de toepassing van wiskunde op de pabo in andere vakken?

doorlopend

vaak (4 keer per jaar)

soms (2 keer per jaar)

zelden (1 keer per jaar)

nooit

30. Overleg tussen vakdocenten Wiskunde en vakdocenten Nederlands aan uw pabo.

Is er regelmatig overleg met andere pabo-docenten (zoals een vakdocent Nederlands) over rol van taalgericht vakonderwijs binnen het wiskundeonderwijs op de pabo?

doorlopend

vaak (4 keer per jaar)

soms (2 keer per jaar)

zelden (1 keer per jaar)

nooit

31. Lesgeven over het belang van taalgericht vakonderwijs aan pabo-studenten.

In mijn lessen aan pabo-studenten besteed ik expliciet aandacht aan de rol van taalgericht vakonderwijs bij Wiskunde (denk aan het bijbrengen van vakspecifieke woordenschat, rol van taal bij het maken van verhaaltjessommen)?

helemaal niet van toepassing

niet van toepassing

niet belangrijk/niet onbelangrijk

enigszins van toepassing

helemaal van toepassing

C. Kennisbenutting.

De volgende vragen gaan over de kennisbenutting binnen de pabo. Kennisbenutting in het onderwijs aan de pabo is zowel algemeen (met name didactisch) als vakspecifiek bedoeld (wiskundedidactiek). Hiermee wordt bedoeld op het benutten van literatuur en experts om het eigen didactische repertoire uit te breiden en bij te houden. Klik aan welke beschrijving voor u het meest van toepassing is.

32. Onderzoekskennis benutten in het curriculum

Alleen in onderzoeklessen is er expliciet aandacht voor het gebruiken en benutten van kennis uit onderzoek (literatuur zoeken en gebruiken). Andere Wiskundedocenten hebben hier weinig oog voor.

In alle onderdelen van het curriculum inclusief Wiskunde maken docenten gebruik van hoogwaardige kennis uit onderzoek. Het is geen expliciet aandachtspunt in de doelen en beoordeling van studenten (behalve bij onderzoek).

In alle onderdelen van het curriculum inclusief Wiskunde is er aandacht voor het gebruiken en benutten van onderzoekskennis, zowel in de doelen, de leeromgeving als in de beoordeling. Docenten geven studenten hierop systematisch ontwikkelingsgerichte feedback en verwerken recente, hoogwaardige kennis in hun aanbod.

33. Voorbeeldrol docenten

Wiskundedocenten zijn zich niet bewust van hun voorbeeldrol wat betreft het benutten van kennis (literatuur).

Wiskundedocenten zijn zich bewust van hun voorbeeldrol wat betreft het benutten van kennis (literatuur), maar hier is niet structureel aandacht voor.

Wiskundedocenten vervullen een voorbeeldrol door hun onderwijsaanbod expliciet te onderbouwen en te laten zien hoe ze literatuur kritisch gebruiken.

35. Onderbouwd handelen

Bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module wordt incidenteel literatuur geraadpleegd door Wiskundedocenten.

Om te komen tot besluiten bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module maken Wiskundedocenten regelmatig gebruik van enkele artikelen.

Om te komen tot besluiten bij het ontwerpen en ontwikkelen van een cursus/module voeren Wiskundedocenten een gedegen literatuurstudie uit.

36. Professionele ontwikkeling

Professionalisering vindt vooral plaats tijdens studiedagen. De eigen professionalisering wordt overgelaten aan de docenten zelf.

Naast teamprofessionalisering worden docenten gestimuleerd om eigen leerdoelen te formuleren. In de gesprekscyclus is hier aandacht voor.

Naast teamprofessionalisering hebben alle docenten persoonlijke doelen voor hun professionele ontwikkeling. Deze doelen zijn afgestemd op de organisatieontwikkeling en worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.

37. Expertise van docenten benutten

Taken worden verdeeld op basis van voorkeuren en tijd.

Er wordt incidenteel of regelmatig door teamleden onderling overlegd om de expertise van een collega te benutten. Dit gebeurt niet systematisch.

Teamleiders kennen de expertises en ambities van docenten. Bij de verdeling van taken wordt hiermee rekening gehouden.

Alle teamleden kennen elkaars expertise en ambities en de expertises van lectoren. Bij de inrichting van het werk wordt optimaal gebruikgemaakt van de verschillende expertises en wordt bekeken hoe op ambities kan worden ingespeeld.

38. Expertise van buiten benutten

Expertise van buiten de organisatie wordt incidenteel ingezet, bijvoorbeeld op studiedagen.

Het team maakt regelmatig gebruik van expertise van andere opleidingen of van externe experts, bijvoorbeeld bij onderwijsontwikkeling.

Het team onderhoudt nauwe contacten met experts van andere opleidingen en andere (kennis-)instellingen, die hen regelmatig voorzien van kennis en van feedback.

34. Vakliteratuur bijhouden

Wiskundedocenten en teamleiders op de pabo lezen incidenteel vakliteratuur.

Wiskundedocenten en teamleiders op de pabo lezen regelmatig vakliteratuur over hun eigen vak.

Enkele docenten bezoeken conferenties. Kennis wordt weinig gedeeld.

Alle wiskundedocenten op de pabo houden vakliteratuur bij (over hun vak en onderwijskundige literatuur) en bezoeken regelmatig conferenties. Deze kennis wordt binnen het team structureel gedeeld.

39. Zijn er door organisatie verstrekte abonnementen op vakbladen met betrekking tot Wiskunde (en wiskundedidactiek)?

weet ik niet

nee

ja, zoals...

.....

40. Bent u zelf geabonneerd op een vakblad op het vakterrein Wiskunedidactiek?

nee

ja, namelijk...

.....

Dank en Verloting

Onder de respondenten worden 10 bonnen verloot van 50 euro. Als u mee wilt doen aan de verloting, volg dan deze link om uw emailadres op te geven.

Uw antwoorden zijn geregistreerd! Hartelijk dank dat u de tijd genomen hebt om deze vragenlijst in te vullen.